આરામે દીલ,

ઉર્ફે

રોનકે મેહફીલ.

બનાવનાર.

મીર સૈયદઅલી કાદરી. બીલીમોરા

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

બાબુમીયાં બીન સૈ. અમીરમીયાં કાદરીની કુ. બીલીમોરા

સને, ૧૯૧૩ ઇ. સને, ૧૩૩૧ હી,

સુરત, "દેશી મિત્ર" એનજીન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં

મગનલાલ ઝીકાભાઇએ છાપી.

પહેલી આવૃત્તિ, નકલ ૨૦૦૦,

કીમત. રૂ ૦-૫-૦

દીબાચો.

ગાયનનાં હુનરની બલીહારી જુદીજ છે. કુદરતની બે-હીસાબ બક્ષીશોમાં ગાયનની બક્ષીશ આગેવાન દરજ્જો ધરાવે છે. તેની મધુરતા ઇનસાનજ નહીં પણ હેવાન પરબી અસર કરે છે.

ગાયનની મધુરતા એવી છે, કે એક રડતાં બાળકને ચુપ બનાવે છે. એક બરીએલને પલકમાં હસતું કરે છે. અને એક દુખી જીગરને આરામ ભરેલી રાહત બક્ષે છે.

ગાયનનો મીઠો સરોદ ઉંઘેલાને જાગૃત કરે છે, કોમળ કંઠની મધુરતા વાળી એક રૂપાળી સ્ત્રીનું સુંદર સંગીત જીંદગીની એક મોજ સમાન છે. મનોહર ગળાંની મધુરતા કુદરતે કાંઇ મોટાનેજ આપી નથી, પણ જેઓ એ બાબતમાં નસીબદાર હોય છે, તેનેજ મળે છે. ગાયનનો વારસો કંઇ વંશે ઉતરતો નથી, પણ માણસ પોતેજ લઇને જન્મે છે.

રાગ હરે સબ રોગકો કાયરકો દે સુર,
સુખીયાકો સાધન બને દુખીયાકો દુખ દુર.

ગાયનની ખુબી જાણનારા શોકીનો માટે અમારા તરફથી પાંચ બુકો છપાઇ છે. પરંતુ એ રસ એવો છે, કે જેથી માણસનું મન ધરાતું નથી. માટે આ બુક "આરામે દીલ ઉર્ફે રોનકે મેહફીલ" અમારા કદરદાન ધરાકોની માંગણી ઉપરથી છપાની છે. આશા છે, કે બીજી બુકોની પેઠે આ બુક પણ જરૂર પસંદ પડશે.

મુ૦ બીલીમોરા.
દેગડી સ્ટ્રીટ.

લી૦ દુઆગો.
મીર સૈયદઅલી કાદરી.

આરામે દીલ,
ઉર્ફે
રૌનકે મેહફીલ.

કવ્વાલી અને હકકાની ગઝલો.
ભાગ પહેલો.

ગઝલ—૧.

બનકે મુસા કભી ખુદ તાલીબે દીદાર હુવા,
ખુદ કભી તુર કભી નુર કભી નાર હુવા.
કભી યાકુબ બના કલબયે અહઝાંમેં રહા.
હાકે યુસુફ કભી ઝીંદાંમેં ગીરફતાર હુવા.
આપહી બનકે ખલીલ આતશે સોઝાંમેં ગયા,
આપહી સર સબ્ઝ હુવા આપહી ગુલઝાર હુવા.
જબ વોહી અવ્વલો આખીર હે તો ફીર કૌન હેં હમ,
હક કહા દાર પે મનસુરને સરદાર હુવા.
નુરે અહમદકી હકીકત હે યે જો કુછ હે અઝીઝ,
હકકો મંઝુર બસી શકલમેં ઇઝહાર હુવા.

ગઝલ—૨.

યહાંભી તુ વહાંભી તુ જમીં તેરી ફલક તેરા,
કહીં હમને પતા હરગીજ ન પાયા આજ તક તેરા.
સીફાતો જાતમેં યકતા હે તુ અય વાહીદે મુતલક,
ન કોઇ તેરા સાની હે ન કોઇ મુશ-તરક તેરા.
તેરે ફયઝે કરમસે નારો નુર આપસમેં યક દીલ હે.
સના-ગર યક જબાં હરએક હે જીન્નો મલક તેરા.
કીસીકો કયા ખબર કયું ખયરો શર પયદા કીયા તુને,
કે જો કુછ હે ખુદાઇમેં વોહ હે બે-રેબો શક તેરા.
ન જલતા તુર કયુંકર કીસ તરેહ મુસા ન ગશ ખાતે,
કહાં યે તાબો તાકત જલવા દેખે મર્દમક તેરા.
દુઆ યે હે કે વકતે મર્ગ ઉસકી મુશકીલ આસાં હો,
જબાંપે દાગકે નામ આયે યા રબ યક બયક તેરા.

ગઝલ—૩.

કુછ ન થા અય સરવરે કૌનો મકાં તુહી તો થા,
જાત થી ઓર જાતમેં સીરરે નીહાં તુહી તો થા.
અરશો કુરસી બાગે રીઝવાં અરશીયાં લોહો કલમ,
તેરે પરદેમેં નીહાં થે ઓર અયાં તુહી તો થા.
હેં શહાદતકે લીયે તવરેતો ઇન્જીલો ઝબુર,
લાયેકે તનઝીલે કુરઆં બે-ગુમાં તુહી તો થા.
યે જમીં યે આસમાં જીન્નો બશર વહશો તુયુર.
બે નશાં સબ થે મગર અહલે નશાં તુહી તો થા.
દીદયે મુસા થા કયા કયા થી તજલ્લી તુરકી,

રબ્બે અરની લન તરાનીકી જબાં તુહી તો થા.
આદમે ખાકી કો સીજદા કરતે કયું કરરૂબીયાં,
લોહે પેશાનીમેં હરફે દીલરસ્તાં તુહી તો થા.
હશરમેં ફરમાઇંગે મુજકો હબીબે કીબ્રીયા,
આજ કયું મજબુર હે કલ મદહેખાં તુહી તો થા.

ગઝલ—૪.

તાઝીમસે લેતા હે ખુદા નામે મોહંમદ,
કયા નામ હે અય સલ્લે અલા નામે મોહંમદ.
સીજદેમેં રહા દસ સો બરસ સર ન ઉઠાયા,
જીસ વકત કલમ લીખને લગા નામે મોહંમદ.
ડરતાથા ગુનાહોંસે મેં રહમતને નીદા દી,
ગાફીલ તુ કહીં ભુલ ગયા નામે મોહંમદ.
કુરઆનમેં જન્નતમેં સરે અર્શ સરે લોહ,
કીસ શાનસે ખાલીકને લીખા નામે મોહંમદ.
હે ઉસપે હરામ આગ જહન્નમકી અઝીઝો,
જીસ શખ્સકે હો દીલ પે લીખા નામે. મોહંમદ.
અકબર તુ બચા ચાહે અગર નારે સકરસે,
સીનેકે નગીને પે ખુદા નામે મોહમંદ.

ગઝલ—૫.

જાં હે ફીદાયે ખાજા દીલ મુબતીલાયે ખાજા.
આંખોંમેં નુરે ખાજા દીલમેં ઝીયાયે ખાજા.
સરદારે અવલીયા હેં કુતબે જમાં યેહી હેં,

પાયે વોહી વીલાવત જીસકો દીલાયે ખાજા.
હરદમ યેહી દુઆ હે યા રબ કીસી તરેહસે,
હોવે નસીબ મુજકો દીદે લીકાયે ખાજા.
અજમેરકી તમન્ના દીલમેં ભરી હુઇ હે,
અજમેર જલ્દ મુજકો યા રબ બુલાયે ખાજા,
હાફેઝકો અબ નહીં હે કુછ ખોફે દીનો દુન્યા,
લીખતા હે મદહે ખાજા વસફો સનાયે ખાજા.

ગઝલ—૬.

ફુલ બરસેં રાત દીન ગરદીશમેં પયમાના રહે.
અય મેરે સાકી તેરા ગુલઝાર મયખાના રહે.
બઝમમેં શરમાકે પેહલુસે મેરે જબ તુમ હટે,
શમેઅ નેભી ચાહા મુઝસે દુર પરવાના રહે.
સાકીયા જબ જામે સેહ-હત ભરચુકે મુઝ રીંદકા,
સામને આંખોંકે એક લબરેઝ પયમાના રહે.
સચ તો યે હે જીંદગીકા લુત્ફ કુછ આતા રહા,
જબ તલક ખીદમત ગુજાર પીરે મયખાના રહે.
દીદકે કાબીલ હો વકતે નઝેઅ ઉસકી બે-કસી,
જીસકે બાલીંપર કોઇ અપના ન બેગાના રહે.
જાન દેકર આશીકોંમેં નામ કર જાઉં જીગર,
બઝમે આલમમેં મેરી ઉલ્ફતકા અફસાના રહે.

ગઝલ—૭.

ઇલાહી જબકે રૌઝેપે નબીકે જાઉંગા ઘરસે,
મલુંગા શૌકસે આંખેં તેરે મહબુબકે દરસે.

હમેશા દીલ હે બંધા ઝુલફે મોઅંબરસે,
પરેશાની નહીં જાયેગી કભી હરગીજ મેરે સરસે.
દખાયાં નુર પેશાનીમેં આદમકે મોહંમદકા,
ખુદાને ઇસલીયે પેહલે કીયા આદમ પયંબરસે.
ખુદાઇ સંગ કરતે યે નીકાલા દોનોંકો બાહેર,
બુતોંકો બુત પરસ્તોંકો નબી અલ્લાહકે ઘરસે.
નબીકે વસ્ફ લીખનેસે અય સાહીર હુકમે ખાલીક હે,
મીટાદો કાતીબે આમાલે બદકો ઉસકે દફતરસે.
દુરે દંદાને અહમદકા લીખેગા વસ્ફ ક્યા હાફિઝ,
દુરે માઅની, તુ લે આયા લગાકર ગોતા કૌસરસે.

ગઝલ—૮.

યે આના હુસ્નકા તેરે નઝઝારા હો નહીં સકતા,
મગર હર તાલીબે દીદાર મુસા હો નહીં સકતા.
છુપે ક્યા તુમ જો ઝીદ પર આહી જાયેં દેખને વાલે,
મકાં ક્યા લા મકાંપર તુમસે પરદા હો નહીં સકતા.
ન આતે તુમ મુઝે દર પર બુલા લેતે તો મીલ લેતે,
જો તુમ ચાહો તો સબ કુછ હો સકે ક્યા હો નહીં સકતા.
કીયા થા વાએદા મીલનેકા ન આયે અબ તલક યે ક્યા,
જરાસા આપસે ઇકરાર પુરા હો નહીં સકતા.
તેરી સુરતભી દીલમેં દેખ લી જબ અપના જી ચાહા,
યે સબ કેહનેકી બાતેં હેં કે મીલના હો નહીં સકતા.
કહાં મુમતાજ તાકત હમમેં ઉલફતકે છુપાનેકી;
મગર જબ વોહ છુપાયેં હમસે ચરચા હો નહીં સકતા.

ગઝલ—૯.

હમકો હે દુશવાર જીના ચંદ રોજ,
ઓર કરશો ઝુલ્મ બેજા ચંદ રોજ.
આજ ઈસકા હે તુ કલ ઉસકા હે તુ,
કબ રહા હેકર કીસીકા ચંદ રોજ.
હશ્ર તક મેને કહા હોગા ન સબ્ર,
હંસકે ફરમાયા કે અચ્છા ચંદ રોજ.
કરને દીજે ગયેરસે પરમાઈશે.
દેખીયે યેભી તમાશા ચંદ રોજ.
ચાર દીનકી ચાંદની હે યે શબાબ,
હે ઝીયાયે હુસ્ને ઝેબા ચંદ રોજ,
સબ્ર ચંદે જબ્ર પર અનવર તુ કર,
હે તેરી કિસમતમેં ઈજા ચંદ રોજ.

ગઝલ—૧૦.

ઈશ્કમેં તેરે નહીં કોઈ ઠીકાના અપન
તુને અફસોસ મુઝે દોસ્ત ન જાના અપન
મેં તુઝે કાબએમેં ઢુંઢુંકે સનમ ખાનેમે
કુછ તો લીલ્લાહ બતા કોઈ ઠીકાના અપન
વાએ મહરૂમી કભી ખાબમેં ઝીયારત ન હુઈ
બુખ્ત બરગશ્તા હુવા ઉલટા જમાના અપન
નાવકે નાઝકા ઘાલીબ તેરે કુરબાં હું મે
દીલે બિસમીલકો કીયા ખુબ નશાના અપન.

ઇસી ઉમ્મીદપે હે જીસ્ત હમારી યારો,
કાશ હોજાયે મદીના કભી જાના અપના.
કુચયે યારમેં હયરાં સંભલકર ચલના,
હઝરતે ખીઝરભી ભુલે હેં ઠીકાના અપના.

ગઝલ—૨૧.

ચાહતે હેં તુઝે હર મજહબો મીલ્લત વાલે,
તેરે કુરબાન મેરી મોહની સુરત વાલે.
મોંહ ફકીરોંસે નહીં ફેરકે જાના અચ્છા,
કુછ દીયે જા હમેં એ હુસ્નકી દૌલત વાલે.
ખુદ તુમાશકા બના હોકે ઉઠાકર પરદા,
સરે બાજાર ચલે આતે હેં ખીલવત વાલે.
હે અગર શાહેદે માઅનીકા તમાશા મંઝુર,
મેરી સુરતમેં કરેં ગૌર હકીકત વાલે.
મેંને કી હુસ્ન પરસ્તી તો ખતા કયા અય શેખ,
ઇસી કસરતમેં ગીરફ્તાર હેં વહદત વાલે.
ડગને પાયે ન કદમ જાદયે ઉલફતસે નિસાર,
જી ચુરાતે હેં કહીં જાનસે હીમ્મત વાલે.

ગઝલ—૧૨.

હસ્તીયે રંગે ગુલીસ્તાંને જહાં કુછભી નહીં,
ચીખતી હેં બુલબુલેં ગુલકા નશાં કુછભી નહીં.
કાસે રેહલતકી સદા હે કાફીલે વાલો ચલો,
એક દો દમ હે કયામે કારવાં કુછભી નહીં.

હો–ગયે હુકમે જમીંકે મોતસે ખાકર શીકસ્ત,
ફોજે દારા લશ્કરે નોશેરવાં કુછભી નહીં.
જીનકે મેહલોંમેં હજારોં રંગકે ફાનુસ થે.
ઝાડ ઉનકી કબ્રપર હેં ઔર નશાં કુછભી નહીં.
ચાર દીનકી ચાદની હે ફીર અંધેરી રાત હે,
યે તેરા હુસ્નો શબાબ અય નવજવાં કુછભી નહીં.
ગીર પડે બરગે ગુલીસ્તાં ઉડ ગઇ ગુલશનકી બુ,
રંગે ગુલ કુછભી નહીં બુલબુલકી જાં કુછભી નહીં.
ગયેર હાઝીર કયું હો દરબારે રસુલુલ્લાહસે,
જલ્દ યસરબકો ચલો અકબર યહાં કુછભી નહીં.

ગુઝલ–૧૩.

મુઝકો દીદાર દીખા દો અય મોહંમદ પ્યારે,
બખતે ખુફતાકો જગા દો અય મોહંમદ પ્યારે.
મુઝદયે વસ્લ સુના દો અય મોહંમદ પ્યારે,
ગુંચયે દીલકો ખીલા દો અય મોહંમદ પ્યારે.
લબે જાં બખ્શ હીલા દો અય મોહંમદ પ્યારે,
કુસ્તયે ગમકો ભુલાદો અય મોહંમદ પ્યારે.
જલવયે હુસ્ન દીખાના નહીં મંઝુર અગર,
અપની આવાઝ સુનાદો અય મોહંમદ પ્યારે.
બહરે ઇસ્યાંમેં ડૂંબા હું બ–તુફૈલે હસનેન,
પાર કિશ્તીકો લગા દો અય મોહંમદ પ્યારે.
જોડ કર હાથ કહુંગા યે બ રોઝે હશર,
મેરી બીગડીકો બના દો અય મોહંમદ પ્યારે.

અર્ઝ કરતા હે ખડા આપકે દરપર શાહેદ,
મુઝકો દીદાર દીખા દો અય મોહંમદ પ્યારે.

ગઝલ-૧૪.

સખ્ત આના તો મોહબ્બતમેં બહોત મુશ્કીલ હે,
મોતભી તો નહીં ઇસકો યે વોહ કારીર દીલ હે,
હીજર હે આફતે જાં વસ્લે બલાયે દીલ હે,
આદમીકે લીયે હર તરહે ગરઝ મુશ્કીલ હે.
હમને જો રાઝ કે ખીલવતમેં કહા થા ઉસસે,
આજ ઇફ્શા વોહ રકીઓંમેં સરે મેહફીલ હે.
હશરકે દીન તો મીલોગે યે કીયા મેંને સવાલ,
સોચકર દેરમેં ઝાલીમને કહા મુશ્કીલ હે.
જમા હેં જીસ કદર આશુફ્તા ખુદા ખયેર કરે,
ઉસકી હર હર શીકને ઝુલ્ફમેં એક એક દીલ હે.
હમકો કિસમતને દીયા દાગે તમન્ના અય દાગ,
વોહી મીલતા હે જીસ ઇનઆમકે જો કાબીલ હે.

ગઝલ—૧૫.

બહોત ગમ સેહ ચુકા અબ હે ખુશી દરકાર થોડીસી,
કભી રાહતભી દે અય બાનીયે આઝાર થોડીસી.
અભો જાનેભી દો કયું બાતોં બાતોંમેં બીગડતે હો,
બહોત હોજાયેગી બરહ-કર યેહી તકરાર થોડીસી.
દમે ઇનકાર લુકનતભી જબાં પર આહી જાતી હે,
લગી લીપટીભી રખતા હે તેરા ઇનકાર થોડીસી.

બહોતસે એ-વફા માશુકભી હોતે હેં દુન્યામેં,
વફાભી કરતે હેં દસ બીસમેં દો ચાર થોડીસી.
બહોત જીસકો સતાના હો કરમ ઉસપર બહોત કરના.
યેહ બાતેં સીખશે અય બાનીયે આઝાર થોડીસી.
ચલો તો કયેફ ચલકર મયકદેકે દરપે બેઠો તો.
તરસ ખાકર પીલાદેગા કોઇ મયખાર થોડીસી.

ગઝલ—૧૬.

શોકમેં કેહતા હે યે રબ્બે ઉલા આજકી રાત,
અર્શ પર આઓ મેરે માહે લીકા આજકી રાત.
સારે મલકુતે ઉલા જોશે ખુશીમેં બાહમ,
કેહતે હેં આતે હેં મહબુબે ખુદા આજકી રાત.
આજ હે વસ્લકી શબ ઉઠીયે શહે હર દો-સરા,
દમ બદમ ગયેબસે આતી હે નીદા આજકી રાત.
આપકી દીદકા મુશતાક હે હયરાં બહોત,
ઇસ તરફભી નઝરે લુત્ફ શહા આજકી રાત.
નાઅતે હઝરતમેં અય હયરાં ગઝલ ખુબ લીખી,
હે તેરા તાલીબે દીદાર ખુદા આજકી રાત.

ગઝલ—૧૭.

ફીરાકે જાનાંમેં હમને સાકી લહુ પીયા હે શરાબ કરકે,
તપે અલમને જીગર જો ભુના તો હમને ખાયા કબાબ કરકે.
નયા કરીશ્મા નઇ અદા હે ગઝબ હેં ઉસ અલવા-ગરકે ગમઝે,
જરા જો રૂખસે નિકાબ સરકી તો મારડાલા હીજાબ કરકે.

ઇધર તો મોંહસે સવાલ નીકલા ઉધર સીતમગરને બાત કાટી,
જલીલ હોના પડા હે કયસા સનમકો હાઝીર જવાબ કરકે.
હુયે હેં સબ આશકીમેં "રૂસવા" મુઝીપર કયા મુન-હસર હે સાહેબ,
તો યુંભી દર દર નહીં ફીરાતે કીસીકો ખાના ખરાબ કરકે.
ન ફુલ બુલબુલ ખુશીસે હરગીજ જો ગુલ કે ફુલા નહીં સમાયા,
ગયા વોહ અત્તારકી દુકાં પર ફીર ઉસને ખીંચા ગુલાબ કરકે.
ફકીર ભીસકી ગદા ભીકારી કહાં થે અયસે નસીબ મેરે,
જહે મુકદ્દ-દર પુકારતે હેં વોહ મુજકો આલી જનાબ કરકે,
વફાયેં તાહેરકી હેં જ્યાદા જફાયેં થા હેં તુમ્હારી અફ્ઝું,
"મુતો તુમ્હીં પર યે ફેસલા હે તુમ્હીં બતાદો હિસાબ કરકે.

ગઝલ—૧૮.

બહારે હુસ્નસે જોબનકા શોહરા હોહી જાતા હે,
જવાની જોશ પર આયે તો ચરચા હોહી જાતા હે.
દીલા યે તાક ઝાંખ અચ્છી નહીં ઇન માહ જબીનોંકી,
કે ઇન બાતોંસે દીલમેં દાગ પયદા હોહી જાતા હે.
તુમેં અપના હુસ્ન તો દેખો જરા આઇના મંગવાકર,
યે સુરત વોહ હે હર દીલ જીસપે શયદા હોહી જાતા હે.
હજારોં બાર તોબા કરનેકા હું બાદા નોશી સે,
મગર વોહ સાટ હે ફીરભી ઇરાદા હોહી જાતા હે.
છુપાઓ લાખ તુમ અપને તઇ પર છુપ નહીં સકતે,
કે હમદમ આશીકે બદનામ હોહી જાતા હે.

ગઝલ—૧૯.

મેરી આંખોંમેં હે જલવા અલાઉદ્દીન સાબીર કા,
મેં દીવાના હું મવલાના અલાઉદ્દીન સાબીર કા.
ગદા ઇસ આસતાનેકે ન ચાહેં તાજે સુલતાની,
અજબ દરબાર હે મવલા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
ચલો અય તીશનેગાને જામે વહદત દસ્તે કલીયરકો,
હે ઉમડા ફૈઝકા દરીયા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.
યે નોબત આ-ગઇ આતા હે એક આલમ જીયારતકો,
બજા હે હીંદમેં ડંકા અલાઉદ્દીન સાબીર કા.
ન ખાયા આપ ખાના ઓર જમાનેકો ખીલાતે થે,
લકબ ઉસ સબબમેં પાયા અલાઉદ્દીન સાબીર કા.
તમન્ના ગુલશને ફીરદોસકી દુન્યામેં હો જીસકો,.
વોહ આકર દેખલે રોઝા અલાઉદ્દીન સાબીર કા.
કોઇ પુછે કે અકબર કીસકા બરદા હે તો કેહદુંગાં,
અલાઉદ્દીન સાબીરકા અલાઉદ્દીન સાબીર કા,

ગઝલ—૨૦.

બુલાલો અબ મદીનેમેં શહા બહરે ખુદા મુજકો,
દીખાદો અપના રોઝા તુમ જરા ખયરુલ-વરા મુજકો.
મેં આશીક હું રસુલે હાશીમીકા ઓર બે-પર હું,
તેરા એહસાન હોગા અય સબા લેચલ ઉડા મુજકો.
નહીં કુછ ખોફ મેહશરકા મેં ઉમ્મત હું મોહંમદકી,
બરોસા હે કે બખશેગા ખુદાવંદા દીલા મુજકો.

દરે અકદસકી જાલીકો પકડ કર યું કરૂંગા અર્ઝ,
મેરે માલીક રસુલુલ્લાહ ઇસ દરસે નકરના જુદા મુજકો.
અસર ખસ્તા જીગરકી યે દુઆ હે રાત દીન યારો,
દીખાદે આકે જલવા ખાબમેં શમસુદ-દોહા મુજકો.

ગઝલ—૨૧.

અદમકી કરતે નહીં તૈયારી ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા,
લગી હે ગફલતકી નીંદ ભારી ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
ખબર કીસીકી નહીં કીસીકો અજલને છોડા કહીં કીસીકો,
સભી રવાના હે બારી બારી ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
ન કોઇ હામી ન કોઇ હમદમ ન કોઇ યાવર ન કોઇ મહરમ,
ન કુછ હમારી ન કુછ તુમ્હારી ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
ગુનાહકા બાર ગીરાં હે સર પર નહીં હે ઉઠતા કદમ બરાબર,
નસીબ જીલ્લત હે ઓર ખારી ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
અઝીઝો પથ્થરકા હે સીરહાના બીછા વોહ મીટટીકા હે બીછોના,
તુ શક ન કર વાં હે બેકરારી ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.
જહાં ખુદાદાદ હે યે ફાની ખુદા હે બાકી ફકત નીહાની,
જબાંસે કેહ તુ બ-ઇનકેસારી ઇલાહી તોબા ઇલાહી તોબા.

ગઝલ— ૨૨.

મીલાતે હો ઉસીકો ખાકમેં જો દીલસે મીલતા હે,
મેરી જાં ચાહને-વાલા બડી મુશ્કીલસે મીલતા હે.
કહીં હે ઇદકી શાદી કહીં માતમ હે મકતલમેં,
કોઇ કાતીલસે મીલતા હે કોઇ બિસમીલસે મીલતા હે.

મીસાલે ગંજે કારૂં અહલે હાજતસે નહીં છુપતા,
જો હોતા હે સખી ખુદ ઢુંડકર સાયેલસે મીલતા હે.
છુપાયેસે કોઇ છુપતી હે અપને દીલકી બેતાબી,
કે હર તારે નફસ અપના રગે બિસમીલસે મીલતા હે.
અદમકી જો હકીકત હે વોહ પુછો અહલે હસતીસે,
મુસાફીરકો તો મંઝીલકા પતા મંઝીલસે મીલતા હે.
ગઝબ હે દાગકે દીલસે તુમ્હારા દીલ નહીં મીલતા,
તુમ્હારા ચાંદસા ચેહરા માહે કામીલસે મીલતા હે.

ગઝલ—૨૩.

તક રહે હેં હશ્રમેં સબ મેરે મવલાકી તરફ,
હોં બરાતી દેખતે જીસ તરેહ દુલહાકી તરફ.
લે-ચલો અય હમદમો અય હમ-સફીરો લે ચલો,
બાગે તીબાકી તરફ ગુલઝારે બતહાકી તરફ.
દીલકો સવદા હો ગયા ઇશ્કે રસુલુલ્લાહમેં,
થામતા હું પર યે જાતા હે થામાકી તરફ.
કીસ કદર અલ્લાહકો થા શૌકે દીદારે હબીબ,
દેખતા થા દીદયે રહમતસે બતહાકી તરફ.
ઓર યે કેહતા થા મોહબ્બતસે કે અય મેરે હબીબ,
દેર કયું કરતા હે આજા અપને શયદાકી તરફ.
રોઝયે મહબુબકો જાતા હું મેં કીસ શૌકસે,
તીશના લબ જયસે મુસાફીર કોઇ દરીયાકી તરફ.
તેરા આશીક ઓર યું દર દર ફીરે ખાના ખરાબ.
દેખ તુ ઇસ અકબરે બદનામો રૂસવાકી તરફ.

ગઝલ—૨૪.

ઉઠો ગલેસે લીપટ જાઓ ફીર નીખર લેના,
"તમામ રાત પડી હે બનાવ કર લેના.
હમારે સાથ હે તેરાભી દુશ્મનોહાં અય તીર,
તડપકે દીલ જો નીકલ જાયે તો જીગર લેના.
મઝા નહીં હે લડક-પનમેં સીના જોરીકા,
ઉભાર કે જો દીન આઇંગે તો ઉભર લેના.
ચલે હો દેખતે દમ તોડતા હુવા મુજકો,
ખુદાકે વાસતે જલદી મેરી ખબર લેના.
રહી નીગાહમેં હસરત ઉધેડ-બુન દીલમેં,
બડા મઝા હે હસીનોંકો પ્યાર કર લેના.

ગઝલ—૨૫.

યે જલવા કીસીકા હે સમાયા મેરે દીલમેં,
આંખોંમેં હે હસરત તો તમન્ના મેરે દીલમેં.
જીસકા ન નશાં કાઅબા વ બુતખાનેમેં પાયા,
વોહ શોખ સરાપા નઝર આયા મેરે દીલમેં.
હે શોકમેં દીદારકે હર રંગસે ઝાહીર,
બરકે શરરેં તુરકા જલવા મેરે દીલમેં.
જાં તનમેં હે ઓર જાનમેં જાનાંકી હે તસવીર,
શોઅલેમેં ઝીયા ઓર વોહ શોઅલા મેરે દીલમેં.
ક્યું સીનઅતે બેચુનીયે સાનેઅપે નહું જાન,
કતરેમેં વોહ દરીયા હે વોહ કતરા મેરે દીલમેં.

ચકસાં હે રહે ઇશ્કમેં મેં કુફ્ર ઓર ઇસલામ,
કાઅબા મેરે દીલમેં હે કલીસા મેરે દીલમેં.
હર આન નઇ શાન હે ઉસ યારકી રહી,
હોતા હે તમાશે પે તમાશા મેરે દીલમેં.

ગઝલ—૨૬.

કભી પરદા તો રૂખસે ઉઠાઓ જરા, યા હબીબે ખુદા યા હબીબે ખુદા,
મુઝે અપના જમાલ દીખાઓ જરા, યા હબીબે ખુદા યા હબીબે ખુદા.
કુછ પેહલે તુમ્હારી હે જલવા ગરી, પીછે અરઝો સમા હુવે, ઓર સભી,
અગર આપ નહોતે તો કુછભી નથા, યા હબીબે ખુદા યા હબીબે ખુદા.
મુઝે રંજો ફીરાકને ઘેર લીયા, તપે હીજ્ર સતાતી હે સુબ્હો મસા,
મેરે મર્ઝકી કીજે જલદી દવા, યા હબીબે ખુદા યા હબીબે ખુદા.
તુમ્હેં શાહોંકા શાહ ખુદાને કીયા, હમેં આપકે દરકા બનાયા ગદા,
નહીં ફર્ક હે ઇસમેં જરા બખુદા, યા હબીબે ખુદા યા હબીબે ખુદા.
મુઝે જબસે તુમ્હારા હે ઇશ્ક હુવા, મેરે દીલકો કરાર જરા ન હુવા,
અબ દુર હીસે દરસ દીખાદો જરા, યા હબીબે ખુદા યા હબીબે ખુદા.
જરા અપને શમીમકો બહરે ખુદા, ગમો રંજો અજાબસે લેના બચા,
તેરે સદકેમેં જાઉં બરોઝે જઝા, યા હબીબે ખુદા યા હબીબે ખુદા.

ગઝલ—૨૭.

લબોં પર જાન હે મેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી,
હુઇ ક્યું કામમેં દેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
અતા હો હકકી નેઅમત મીલે ઇરફાનકી દૌલત,
મેરે દીલકી કરો સયરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
તુમ્હારા કૌન હમસર હે ગદા ક્યા શાહ નોકર હે.

જબર દસ્તોંકો હે જેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
હમારે કીશતયે દીલકો દુરે મકસુદસે ભર દો,
લગી દર પર તેરે ફેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
ન નીકલા ખારે ગમ દીલસે હમારે આબ ઓર ગીલસે,
ઉગેગી કબ્ર પર બેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
દરે વાલાપે આયા હું ફક્ત ઇખલાસ લાયા હું,
મુસીબત સેહકે બોહતેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
નઝર રહમતકી ફરમાવેં મુરાદેં દીલકી બર લાવેં,
સગીરે ખુશ નવા તેરી મોઇનુદ્દીન અજમેરી.

ગઝલ—૨૮.

આશીકે જાર હું દુન્યાસે ગુજર જાને દો,
ઘરકો જાતે હો તો પેહલે મુઝે મર જાને દો.
એક મુદ્દતસે ચરડાઇ હેં ભવેં ગુસ્સે મેં,
અબ તો ચીલ્લેકો કમાનોંસે ઉતર જાને દો.
જીંદગી ખાક હે જબ લુત્ફ નહીં જીનેકા,
જાન જાતી હે ગમે હીજ્રમેં મર જાને દો.
દેખતે કયા હો અભી મેરી પરેશાની કો,
બાલ઼ ઝુલ્ફોંકે જરા ઓર બીખર જાને દો.
હોગી સહરાયે જુનું—ખેજમેં આબાદીયે શેહર,
દોસ્તોંકો મેરી વહશતકી ખબર જાને દો.
ખુને દીલ થુક કે માયુસ ન હોજાઓ સગીર;
આપ વોહ આઇને પરચા તો ગુજર જાને દો.

ગઝલ—૨૯.

હોતા હૈ મેહરબાં શહે ખુબાં કભી કભી,
કુછ કુછ નીકલતે હેં મેરે અરમાં કભી કભી.
હમ સુબહો શામ રોતે હેં ફુરકતમેં યારકી,
અબરે ફલક તો હોતા હૈ ગીરયાં કભી કભી.
હરદમ નહીં તો એસા ઇનાયત હો ગાહે ગાહ,
અક્સર નહીં તો કીજીયે એહસાં કભી કભી.
પુછા જો વક્તે રૂખસત અબ આઓગે યા નહીં,
કેહને લુગે ચલે ગયે હાં હાં કભી કભી.
ઉસ શોઅલે–રૂ કા વસ્લ જો હોજાતા હૈ નસીબ,
જલતા હૈ દીલમેં ચરગે સીતમરાં કભી કભી.
હર વક્ત ફીક્ર શેઅરો સુખનકી ભલી નહીં,
શાગીલ યે મશગલા રહે હાં હાં કભી કભી.

ગઝલ—૩૦.

મસકતી જાતી હૈ ચોલી લડાઇ હોતી જાતી હૈ,
કીસીસે વસ્લકી શબ હાથા પાઇ હોતી જાતી હૈ.
ગઝબકી ઇન બુતોંમેં ખુદ નુમાઇ હોતી જાતી હૈ,
તમાશા હૈ તમાશાઇ ખુદાઇ હોતી જાતી હૈ.
અલગ રેહને હેં વોહ ઓર દીલ અદાસે છીને લેને હેં,
યે નકદે જીન્સ મુફ્ત અપની પરાઇ હોતી જાતી હૈ.
ગઝબકી નીમ નઝરેં હેં સીતમ ઉનકે ઇશારે હેં,
જીધરકો દેખ લેતે હેં સફાઇ હોતી હૈ.

અભી ચંડતી જવાની હે મેં સદકે ઉસ નજાકતકે,
કમર દોહરી દમે તેગ આઝમાઇ હોતી જાતી જાતી હે.
ગુઝે તનહા ભુગતના હે ઉન્હીંસે હશ્રમેં રૈનક,
યહાં જીનકી તરફ સારી ખુદાઇ હોતી હે.

ગઝલ—૩૧.

તુમ બે-વફા હો તુમસે મોહબ્બત બડહાયે કોન,
દીલ દેકે ખયેર જાનકી અપને મનાયે કોન.
મીલનેસે તુમકો ઉજર હે નફરત વીસાલસે,
ફીર આરઝુયેં દીલકી હમારે મીટાયે કોન.
તુમકો ન્યાઝમંદકી પરવા નહીં અગર,
કીસકો ગરઝ હે નાઝ તુમ્હારે ઉઠાયે કોન.
રૂઠે હુયે હેં અબસે કે મીલના મોહાલ હે,
જાયે મનાને કોન યહાં ઉનકો લાયે કોન.
ખંજર ખીંચા હુવા હે સીતમગર રૂકા હુવા,
ફીર કીશતયે વફાકો ગલેસે લગાયે કોન.
ખુદ આસ્તાને યારસે રેહતે હેં દુર દુર,
શાગીલ જો બેઠ જાયેં તો હમકો ઉઠાયે કોન.

ગઝલ—૩૨.

રોજે અઝલસે મેંભી હું મુબતીલાયે સાબીર,
રગ રગમેં જલવા-ગર હે તુરે ઝીયાયે સાબીર,
ઘાસ દરકે જો ગદા હેં મકબુલે કીબ્રીયા હેં,
હેં શાહે હફ્તે કિશવર એક એક ગદાયે સાબીર.

હમને જો કામ અપને ઉસકી રઝાપે છોડે,
ચાહે બીગાડે સાબીર ચાહે બનાયે સાબીર.
દોનોંમેં જલવા-ગર હો અય કાશ વોહ તસવ્વુર,
યે દીલ હો ઓર આંખેં ખીલવત-સરાયે સાબીર.
કલીયરકી હર ગલીમેં કેહતા ફીરૂં ઇલાહી,
મેં હું ફીદાયે સાબીર મેં હું ફીદાયે સાબીર.
મરઝીકો દખ્લ અફ્ઝલ કુછ ઇશ્કમેં નહીં હે,
તાબે મેં હું ઉસીકા જો હે રઝાયે સાબીર.

ગઝલ—૩૩.

તુમ વાકીફે હુકમે ખુદાયે જહાં સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,
તુમ કાશીફે સીર્રે નીહાં વ અયાં સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
હે હુકમ તુમ્હારા હુકમે કઝા હર શાહ તુમ્હારે દરકા ગદા,
બારેબ તુમ્હીં હો શાહે શહાં સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
જીસ શખ્સકી તુમ ઇમદાદ કરો દમ ભરમેં ઉસે દીલ શાદ કરો,
ઉસપર હુવા ફઝલે રહમાં સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
ગરદુંકે સદા હેં જુલમો સીતમ આયા હે શહા મેરા નાકમેં દમ,
કબતક મેં કરૂં ફર્યાદો ફુગાં સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
જીસપર હો નીગાહે લુત્ફો કરમ સબ દુર હો ઉસકા રંજો અલમ,
સીક્કા હે તેરા દુન્યામેં રવાં સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
યે નાઝમ તેરા અદના ખાદીમ અફઆલસે અપને હે નાદમ,
તેરે હાથ હે ચારયે દરદે નીહાં સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.

ગઝલ—૩૪.

અદમસે કીસ લીયે આયા અરે નાદાન પરદેસી,
ભરોસા કયા હે દુન્યાકા અરે નાદાન પરદેસી.
યે કયું ડાલે હું ડેરે કીસલીયે યે છાવની છાયે,
મુસાફીર હે તુ દો દીનકા અરે નાદાન પરદેસી.
કહાંસે આયા જાતા હે કહાં એક બાત સુનતા જા,
યહાં ફીરભી કભી આના અરે નાદાન પરદેસી.
કીયે સામાન કયા કયા ચંદ રોજા જીંદગાની પર,
યે સબ રેહ જાયેગા ઝગડા અરે નાદાન પરદેસી.
ન સો યું ખાબે ગફ્લતમેં તમાશા દેખ દુન્યાકા,
કે યે દો દીનકા હે મેલા અરે નાદાન પરદેસી.
ઇબાદતકે લીયે આયા હે બચ એહકાને વાલોંસે,
ન ખા પરદેસમેં ધોકા અરે નાદાન પરદેસી.
કહાં દારા કહાં જમશીદ ઇસકંદર કહાં અકબર,
હે સબકો ખાકમેં મીલના અરે નાદાન પરદેસી.

ગઝલ—૩૫.

બેલા—સક યા મોહંમદ તુમ હબીબે કીબ્રીયા ઠેહરે,
ગુનેહગારોંને ઉમ્મતકે તુમ્હીં મુશ્કીલ—કુશા ઠેહરે.
ભરોસા કયું ન કામીલ હો શફીઉલ મુજ—નબીં હમકો,
કે બહરે શીફાતીયે ઇસીયાંકે જબ તુમ ના—ખુદા ઠેહરે.
અગરચે હું મબાસી મેં નહીં કુછ ખોફ મેહશરકા,
મહદકો જબકે સરપર શાફ્એ રોજે જઝા ઠેહરે.

નથા જબ જીસમે અતહરકા જમીંપર સાયા યા અહમદ,
તુમ્હારી જોડકા દુન્યામેં ફીર તો કોઈ કયા ઠેહરે.
તુમ્હીંને એક ઇશારેસે કીયે હેં ચાંદકે ટુકડે,
ન કયુંકર ફીર કહું પ્યારે કે તુમ શાને ખુદા ઠેહરે.
કીસી શબ ખ્વાબહીમેં તુમ દીખાદો જલવયે અનવર,
હે બીમારે તપે ફુરકત યેહી ઉસકી દવા ઠેહરે.
તમન્ના હે યેહી બાદે ફના દીલમેં મેરે ગૌહર,
મરૂં ગર હીંદમેં લાશા મેરા તીબામેં જા ઠેહરે.

ગઝલ—૩૬

મેં તુમપે મરમીટા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો,
મુફલીસ મેં હોચુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
તુમ બે-કુસુર મુઝસે કુછ ગમ નહીં જો રૂઠે,
મેંતો મના રહા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ચુપ હોકે ગર હેં બેઠે હમકો નહીં હેં શીકવે,
ખામોશ હો રહા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો,
ચાહે વફા કરો તુમ ચાહે જફા કરો તુમ,
કીસ દીન મેં મોહ લગા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
હસરત નહીં હે અય જાં નીકલા હે દીલકા અરમાં,
બોસે મેં લે-ચુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
વોહ મુઝસે કેહ રહે હેં તુઝસે ન બોલેંગે હમ,
મેં ઉનસે કેહ રહા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
શાગીલસે અપને ગર તુમ કરતે નહીં હેં બાતેં,
મેં કબ યે ચાહતા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો,

ગઝલ—૩૭

અઝીઝો એક દીન બરપા કયામત હોનેવાલી હે,
ખુદાકે સામને અપની ઇલાઅત હોનેવાલી હે.
કીયે હેં નેકો બદ આમાલ જો કુછ હમને ઉન સબકો,
બ–પેશે દાવરે મેહશર અદાલત હોનેવાલી હે.
તુલેંગે નેકો બદ સબકે અમલ મીઝાનમેં જીસદમ,
સુબુક પલ્લા હુવા તો ફીર નદામત હોને વાલી હે.
જુદા જુદા સવાબ દેગા અલ્લાહ હર ઇબાદતકા,
ગરીકે કુઝલે હક અહમદકી શફાઅત હોનેવાલી હે.
ફીઝાં અપને લીયે ઓર જુમલે અહલે દીનકી ખાતીર,
દુઆ માંગો કે ગેહ મકબુલે હઝરત હોનેવાલી હે,

ગઝલ—૩૮

મેરા હે ઝીક ઇલ લલ્લાહ મેરા નગમા હે બસ યા હુ,
હોવલ મકસુદમેં જલવા હે તેરા અય મેરે યાહુ રૂ.
અદમસે કયું નીકાલા હે ભલા માઅબુદ હસ્તીમેં,
સમઝ દીલમેં અરે નાદાં કહાં થા તુ ઓર કહાં હે તુ.
ચડા હે દીલકી રેહની પર મેરે જો રંગ સાબીરકા,
રૂઓંમેંસે નીકલતા હે મેરે અલ્લાહકી અલ્લા હુ.
ન સમઝા રાઝે મખ્ફીકો વહાં વેહ દારપર ચડકર,
મઝબ મનસુરને દેખો અનલ-હક કેહદીયા બર રૂ.
તેરા સાની નહીં કોઇ મીલા-હક અંખીયાઓંમેં,
કસમ હે ગમ રવે કુદ્દુસ હમીસે કીઝીયા હે

ગઝલ—૩૯.

ગમે શબ્બીરમેં આંખોંસે હે બેહતા પાની,
રંજમેં હોતાહે હર કતરેકા દરીયા પાની.
કૌન શબ્બીર પીસર કીસકે નવાસે કીસકે,
ઉનપે ક્યું કીસને કહાં બંદ કીયા થા પાની.
જીનકે નાના હેં મોહંમદ વોહ કસીમે કૌસર,
ઉનકે કબજેમેં હે સબ દુનીયાકા દાના પાની.
બાપ હેં શેરે ખુદા ફાતેહે ખયબર લકબ,
કરબલામેં ન દીયા ઉનકો જરાસા પાની.
શૌકસે કેહતા થા યે શીમર ઓર યઝીદી લશ્કર,
અય હુસેન ઇબ્ને અલી દેખા હમારા પાની.
આપ ફરમાતે થે યે પાની મુબારક તુજકો,
હોજે કૌસરપે બુલાકર દેંગે મેરે નાના પાની,
તુજકો ઇસ પાનીસે પાની હે હમેશા તકલીફ,
દાઅવા કરતા હે ખુદાઈ કે તેરા ક્યા પાની.
અસ્લકો અપની જરા દેખ કે તુ ક્યા શય હે,
બુંદે નાચીજ હે ઓર થોડાસા ગંદા પાની.
પડા દોજખમેં તુ ચીલ્લાયેગા પાની પાની,
જન્નતી ખુલ્દમેં સબ પાએંગે ઠંડા પાની.
પંજતને પાકકો જો કોઇ ન માનેગા સાહેલ,
હોગા મેહશરમેં જહન્નમ ઉસે કાલા પાની.

ગઝલ—૪૦.

મુબારક વોહ ખીલા હે જીસકો બિસમીલ્લાહકા સેહરા.
વોહ ઉંચા સર હે જીસપર હે ફના ફીલ્લાહકા સેહરા.

નઝર આયા ઉસીકા નુરે હક દુનિયા વ ઉકબામેં,
બંધાયા જીસકે સરપર હકને ઇલિ લલ્લાહકા સેહરા.
મોહંમદકી મોહબ્તકે સબબ ઉનકે ગુલામોંકા,
ખુદાને ખુદ કીયા હે કુમ બે-ઇજ-નીલ્લાહકા સેહરા.
કલી મુલ્લાહ બે-ખુદ હો ગયે જલવેસે મૌલાકે.
અહદને ખુદ કીયા અહમદકો નુરલ્લાહકા સેહરા,
અજબ અંદાજસે આઇંગે મેહશરમેં ગુલામ ઉનકે.
સરોં પર તાજે રોશન ઓર અતી ઉલ્લાહકા સેહરા.
ખલી લુલ્લાહ કલી મુલ્લાહ સફી ઉલ્લાહકે સેહરાંમેં,
પસંદ આયા હે ખાલીકકો રસુલુલ્લાહકા સેહરા.
દુરૂદ ઓર ફાતેહા ઓર ચાર કુલકે ગુલ મુસલ-સલ હે,
મુબારક ચાર યારાંને હબી બુલ્લાહકા સેહરા.
મીલેગા અય સોહેલે જાર મેહશરમેં તુમ્હેં હકસે,
ચમકતા જગ-મગાતા તાજે સલ લલ્લાહકા સેહરા,

ગઝલ—૪૧.

અહમસે જાનીએ હસ્તી તલાશે યારમેં આયે,
હવાયે ગુલસે હમ કીસ વાદીયે પુર ખારમેં આયે.
અગર બખશે જહે રહમત ન બખશે તો શિકાયત ક્યા,
સરે તસલીમ ખમ હે જો મીજાજે યારમેં આયે.
ઇશારા હે યેહી ઉસકે લબે શીરીંકે ખાલોંકા,
મીલાનેકો નમક હમ શરબતે દીદારમેં આયે.
ખરીદારોંમેં આશીક અપને નામોંકા હેં લીખવાતે,

તમાશા હે વોહ યુસુફ બનકે હેં બાઝારમેં આયે.
બજા કરતે હેં વોહ એહતેમાલે સીદકો કીઝબ આતશ,
બહોતસી મુખતલીફ ખબરેંભી હેં અખબારમેં આયે."

ગઝલ—૪૨.

દીલ અગર મેરા ન ઉસ હુરપે શયદા હોતા,
બ-ખુદા સારે જમાનેમેં ન રૂસવા હોતા.
કીસ તરેહ ક્યું દીલે-બેતાબ તડપતા હરદમ,
અપને કાબુમેં જો અય જાન કલેજા હોતા.
ગર તેરે શરબતે દીદારસે હોતે સયરાબ,
ક્યું રવાં અશ્કોંકા ઇન આંખોંસે દરીયા હોતા.
તુજકો ખાલીકને કીયા યુસુફે સાની અય જાં,
ક્યું ન મેં દીલસે શીદા મીસલે ઝુલેખાં હોતા.
હેફ એક દીનભી ન દુન્યામેં ઉઠાઇ રાહત,
ઓર ઇસિસે તો મેં આલમમેં ન પયદા હોતા.
શકલ ગર મેરી તાઅશ્શુકમેં ન અયસી હોતી,
આજ આલમ ન કોઇ મેહરે તમાશા હોતા.

ગઝલ—૪૩.

બયાં ક્યા મેં કરૂં રૂતબા જનાબે ગૌસે આઝમકા,
ખુદા હે વાલા વ શયદા જનાબે ગૌસે આઝમકા.
મોહંમદ મુસતફાકા ઓર અલીકા વોહ પ્યારા હે,
દીલો જાંસે જો હે શયદા જનાબે ગૌસે આઝમકા.
હુયે લાખોં વલી પયદા જમાનેમેં મગર બિલ્લાહ,

નહે હમસર નહે યકતા જનાબે ગૌસે આઝમકા.
બીલારેબો ગુમાં અલ્લાહકા વોહ ખાસ બંદા હે,
જો બંદા હો ગયા બંદા જનાબે ગૌસે આઝમકા.
બશર જીન્નો મલાયેક હુરો ગીલમાનો પરી ક્યા હે,
કોઇ જાને હે કબ રૂત્બા જનાબે ગૌસે આઝમકા,
નકીરેં આનકર શાહેદ જો પુછેંગે તો કેહદુંગા,
ન છેડો મુજકો હું બરદા જનાબે ગૌસે આઝમકા.

ગઝલ—૪૪

જબ નઝર પડને લગી જોબનપે ઇતરાને લગે,
દેખનેકે જબ હુયે કાબીલ તો શરમાને લગે.
બન સંવરકે ઘરસે નીકલે સયેરકો જાને લગે,
જબ હુજુમે આશીકાં દેખા તો શરમાને લગે.
જબ કહા મેંને કે તુમ ઘર ગયેરકે જાને લગે,
હોકે શરમીંદા બહોત ઝુટી કસમ ખાને લગે.
જબ કીયા મેંને સવાલે બોસા તો અંદાજસે,
લેકે શાના હાથમેં વોહ ઝુલ્ફ સુલઝાને લગે.
હો—ગયે હેં આહને વાલે તુમ્હારે સેંકડોં,
હમ ગરીબોંકો નઝરમેં આપ ક્યું લાને લગે.

ગઝલ—૪૫

અજબ નાઝો અદાસે જાને મનકુંજન ઠનકે આતે હેં.
કમરકો ખમ તના છાતી છટક દામનસે આતે હેં.

લગાકે આંખમેં કાજલ બનાકે ઝુલ્ફકા કુંડલ,
જમાકે હોટોંપે મીસ્સી સનમ દરસનકો આતે હેં.
પેહનકે પાયેલેં પંજન ચલે આતે હેં મનમોહન,
કે ગોરે ગોરે હાથોંપર તુઝે કંગન સોહાતે હેં.
ખડે હેં યારભી દો-ચાર લગાકે ઇશ્કકા બાઝાર,
ખુશીસે આજ અંગીયામેં નહીં જોબન સમાતે હેં.
અરે ક્યું સો-રહા કાદીર મેં આઇ હું તેરી ખાતીર,
કે છડીયાં માર ફુલોંકી તુઝે મોહન જગાતે હેં.

ગઝલ—૪૬.

અય સીમતન ગુલે પય-રહન, ગાહે નઝર બર મન ફ્ગન;
અય ઝી-નતે હર અંજુમન, ગાહે નઝર બર મન ફ્ગન.
અય ગુલ-બદન રશ્કે ચમન, ગાહે નઝર બર મન ફ્ગન;
દુશ્મન હે યે ચરખે કોહન, ગાહે નઝર બર મન ફ્ગન.
સુરત દીખાદે અય સનમ, મરતા હું મેં તેરી કસમ;
સીખા હે યે કીસકા ચલન, ગાહે નઝર બર મન ફ્ગન.
ફુરકતમેં તેરી દીલરૂબા, એક હશ્ર હે મુઝપર બપા;
હરદમ હે લબપે યે સુખન, ગાહે નઝર બર મન ફ્ગન.
જાનાં જકાતે હુસ્નકા, એક દીજીયે બોસા અતા;
કાયમ રહે યે બાંકપન, ગાહે નઝર બર મન ફ્ગન.
ફુરકત સહું રંજો મેહન, અબ હે ફુઝું દીલકી જલન;
અય જાને મન જાનાંને મન, ગાહે નઝર બર મન ફ્ગન.
અય દીલરૂબા અય માહ-લીકા, સુરત દીખા બહરે ખુદા;
બેતાબ હે અબદુલ-હસન ગાહે નઝર બર મન ફ્ગન.

ગઝલ—૪૭.

સખ્ત હયરાં હેં કરેં બઝમમેં દાઅવા કીસપર,
આયે ગેબી નહીં માલુમ દીલ આયા કીસપર.
નઝર આતે હેં કયામતમેં હજારોં કાતીલ,
દાવરે હશ્ર કરૂં ખુનકા દાઅવા કીસપર.
એક સીતમ–ગરકી મોહબ્બતમેં તો બદનામ હુયે,
દેખેં આયે દીલે કમ્બખ્ત દોબારા કીસપર.
મેરી ગરદનસે તો હર વક્ત ખીંચા રેહના હે,
ખંજરે અબરૂયે ખમદાર ચલેગા કીસપર.
વોહ સીતમ–ગર હેં વોહ બે–દર્દ હેં વોહ ઝાલીમ હેં,
જાન દેતા હે અબસ એ દીલે શયદા કીસપર.
નામ હી હુરો પરીકા હે જહાંમેં લેકીન,
શેફ્તા હઝરતે શાગીલ હે જમાના કીસપર.

ગઝલ—૪૮.

અહમદે પાકકી જબ દીલમેં મોહબ્બત આઇ,
જીતેજી બાદે ફનાં રા–હતે જન્નત આઇ.
હુરેં હયરતમેં હુઇં આપ હુયે જબ પયદા,
ઝુક ગયે તારે કમર કોભી મોહબ્બત આઇ.
ઝુલમતે કુફ મીટી નૈયરે આઝમ ચમકા,
બુત ગીરે ઉંધે શયાતીનોંપે આફત આઇ.
આસીયોંકી હે ગવાહ પુશતે પનાહીકે લીયે,
પુસ્ત પર આપકે જો મોહરે નુબુવ્વત આઇ.

કયું ન હોજાયે' ફીદા હુરે મલક જીન્નો બશર,
જીસપે ખુદ ખાલીકે અકબરકી તબીઅત આઇ.

તુમકો યાસીન મુઝમ્મીલ વ મુદસ્સર તાહા,
હકને ફરમાયા હે કુરઆનમેં સદાકત આઇ.

હફ્ત કીશવરકી તો શાહીસે મુઝે હે બેહતર,
તેરે કુચેકી ગદાઇ પે તબીઅત આઇ.

મલેકલ મોત યે તકલીફ હમે આખીર કી,
કબ ગવારા હે જો ઉમ્મતકો યે દીક્કત આઇ.

યા રસુલે અરબી લીજીયે ગોહરકો ખુલા,
શબે ફુરકતસે અજબ મુઝપે કયામત આઇ.

ગઝલ—૪૯.

હમને દર પરદા તુઝે માહે જબીં દેખ લીયા,
અબ ન કર પરદા કે ઓ પરદા—નશીં દેખ લીયા.

હમ નઝર-બાજોંસે તુ છુપ ન સકા જાને જહાં,
તુ જહાં જાકે છુપા હમને વહીં દેખ લીયા.

નામ મશહુર તેરા કૌનો મકાંમેં પાયા,
લાં મકાકા તુઝે કેહતે હેં મકીં દેખ લીયા.

તેરે દીદારકી થી હમકો તમન્ના સો તુઝે,
લોગ દેખાંગે વહાં હમને યહીં દેખ લીયા.

મુઝસે પુછો કોઇ તવહીદકે મઝમું સાકી,
જીસને અહમદકો અહદકે હે કરીં દેખ લીયા.

ગઝલ—૫૦.

મેરે દીલમેં જબકે વોહ તશરીફ ફરમા હો ગયા,
બે—શકો લારેબ ફીર અરશી મોઅલ્લા હો ગયા.

ઇશ્ક જીસ દીનસે મોહમ્મદ મુસતફાકા હો ગયા,
સચ તો યે હે ખાસ મેં બંદા ખુદાકા હો–ગયા.
હીજરસે ધબરા ન અય દીલ પહલે અબ લા તક–નતુ.
ફીર મીલાયેગા ખુદા ગર લુત્ફ ઉસકા હો–ગયા.
આતશે દોજખ મુઝે છુ જાયે ક્યા ઉસકી મજાલ,
ક્યું કે મેં શયદા હબીબે કીબ્રીયાકા હો–ગયા.
વાયદયે વસ્લ અબ તો પુરા કીજીયે બહરે ખુદા,
આજ કલ કરતેહી કરતે એક જમાના હો–ગયા.
જાહેદા હમકો નહીં જન્નતસે તેરી કામ કુછ,
કુચયે દીલદાર અબ મસકન હમારા હો–ગયા.
જાનકર ખાલી કફન વાપસ હુવે મુનકર નકીર,
ઇશ્કમેં અય જાન તેરે લાગીર મેં અયસા હો ગયા.
મીસલે આઇના કે” અય હયરાં ક્યું હયરાન હે,
ક્યા મોહમ્મદ મુસતફાકા તુભી શયદા હો ગયા.

ગઝલ—૫૧.

અગર વોહ બન સંવરકર બાગમેં જલવા–કુનાં હોંગે,
તમાશે ખાનયે કુદરતકે હરએક પર અયાં હોંગે.
ન ધબરાઓ બુતો કલ હશ્રમેં ખુલ–જાયેગે ઉકદે,
તુમ્હારે ઝુલ્મ સબ અલ્લાહકે આગે બયાં હોંગે.
ખુનકે ઝુલ્મસે બચકર અદમમેં આ–ગયે લેકીન,
ખુદા જાને હમારે હસરતો અરમાં કહાં હોંગે.
તેરે આશીક હેં હમ કુચેસે તેરે મરકે નીકલેગે,
ફીદા હોંગે વોહ કુરેં પર તો શયદાયે જીનાં હોંગે.
સુખનદાંનો સુખન–વર ઓર જો અહલે જબાં હોંગે.

ગઝલ—૫૨.

ચઢકે કોઠેપે જરા ઘુમબી તમાશા દેખો.
ઘુમસે ઉઠતા હે આશીકકા જનાઝા દેખો.
મહવે હયરત મુઝે ઉસ જલવએ જેબાને કીયા,
મેરી આંખોંમેં ખીંચા યારકા નકશા દેખો.
દરે જન્નત વહીં ખુલજાયે ગુનેહગારોં પર,
હશ્રમેં નામ જરા લેકે નબીકા દેખો.
તીર પર તીર લગે ઉફ ન નીકાલી મોંહસે,
હે યે મેરાહી જીગર મેરા કલેજા દેખો.
જલવયે યારકો આંખોંમેં રખો અય હમદમ,
ઘરમેં બેઠે હુયે કુદરતકા નઝારા દેખો.

ગઝલ—૫૩.

આસ્તીં બર રૂ કશીદી હમચુ મક્કાર આમદી,
બાખુદી ખુદ દર તમાશા સુયે બાઝાર આમદી.
દર બહારાંને ગુલ શુદી રૂ સયરે ગુલઝાર આમદી,
બાદ અઝાં બુલબુલ શુદી બા નાલયે ઝાર આમદી.
બીશતીં રા જલવા કરદી અંદરીં આઇના-હા,
આઇના રસ્મ નીહાદી ખુદ બ-દીઝહાર આમદી.
શોરે મનસુર અઝ કુજા દારે મનસુર અઝ કુજા,
ખુદ જદી બાંગે અનલ-હક બર સરે દાર આમદી.
ગુફ્તે કુદદુસી ફકીરે દર ફના વ દર બકા,
ખુદ બખુદ આઝાદ બુદી ખુદ ગીરફતાર આમદી.

ગઝલ—૫૪

જબ તક આંખે વા રહે તેરાહી મોંહ દેખા કરૂં,
તર હૈ જબ તક જબાં મોંહમેં તેરા ચરચા કરૂં.
હે યેહી મેરી તમન્ના હે યેહી મેરી દુઆ,
સામને બયઠા રહે તુ ઓર મેં દેખા કરૂં.
જુસ્તજુયે યારમેં આયા હે કુછ અયસા મઝા,
આપકો ખોહું ઉસીકો ઉમ્ર ભર ઢુંઢા કરૂં.
ઉમ્ર આખીર હોગઇ મીલતા નહીં દીલકા પતા,
કબ તક ઇસ ખોયે હુયેકો યા ખુદા ઢુંઢા કરૂં.
હે મેરી તશબીહ અકબર ઠીક ઉરફે રબ્તસે,
આપ મોહમીલ હું મગર ઓરોંકો બા માઅના કરૂં.

ગઝલ—૫૫.

યારકી ગલીયોંમેં ક્યુંકર યાર જાના છોડ દે,
કીસ તરેહ બુલબુલ ચમનસે આશીયાના છોડ દે.
યે હંસી અચ્છી નહીં યાં દીલપે બીજલી ગીર પડી,
નીચી નઝરોંસે મેરીજાં મુસકુરાના છોડ દે.
તર્ક કર ગયરોંસે યારી યે ચલન અચ્છા નહીં,
વહાંકા જાના છોડ દે ઉનકા બુલાના છોડ દે.
દેખકર આઝુરદા ખાતીર મુજકો વોહ બોલા સનમ,
જો બુરા માને મેરી મેહફીલમેં આના છોડ દે.
યા ઇલાહી વોહ ન છુટે ઉસકા છુટના હે ગઝબ,
યું મેં રાઝી હું મુઝે ચાહે જમાના છો

કબ્રમેં પેશે ખુદા તુ જાકે કયા દેગા જવાબ,
દેખ તાહીર ઇન બુતોંસે દીલ લગાના છોડ દે.

ગઝલ—૫૬.

મીટાદો મેરી હયરાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની,
સતાતી હે પરેશાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
દીખાદો જલવયે રાઅના તડપતા હે દીલે શયદા,
હુવા જાતા હું મેં શયદા મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
તુમ્હીં લુતફે ખુદાઇ હો કે મહબુબે ઇલાહી હો,
તુમ્હારા કોન હે સાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
ખીતાબે પીરે પીરાં હે બનામે શાહે જીલાં હે,
લકબ મહબુબે સુબહાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
નબીકા રંગ હે તુમમેં અલીકા ઢંગ હે તુમમેં,
તુમ્હીં હો મેહરે યઝદાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની:
યે મજબુરે હુજીં શાહા તુમ્હારે દરકા હે કુત્તા,
કરે કીસ કીસકી દરબાની મોહૈયોદ્દીન જીલાની.

ગઝલ—૫૭.

બ-હર સુરત રૂખે દીલદાર દીદન આરઝુ દારમ,
ઝ-હર સુરત સદાયે ઉ શુનીદન આરઝુ દારમ.
દરીં ગમ ખાનયે કસરત ચેરા બાશમ ચેરા બાશમ,
કે મન દર ગુલશને વહદત ચમીદન આરઝુ દારમ.
ન બા દોજખ સરો કારમ ન જન્નતરા તલબ-ગારમ,
બજાં સોઝે હમીયત રા ખરીદન આરઝુ દારમઃ
ન બા ઇત્ર અસ્ત પરવાયમ ન બા નાફે સરે દારમ,

કે .બુયે તુર રયે જાનાં શમીદન આરઝુ દારમ.
દીલમ બા મન હમીં ગોયદ મનમ શહબાઝે લાહુતી,
બ સયરે આલમે કુદસી પરીદન આરઝુ દારમ,
નશુદ અથ કાદીરી નાદાં જ પાબંદી દરીં ઝીંદા,
તુંફેસે આં શાહે જીલાં રહીદન આરઝુ દારમ

ગઝલ—૫૮.

ઇશ્કે અહમદમેં બડી હે બે-કરારી ઇન દીનોં,
ક્યું નહો આંખોંસે હરદમ અશ્ક જારી ઇન દીનોં.
આહ નીકલે હે કભાં દીલસે કભી લબસે ફુગાં,
કર રહે હેં કામ દોનોં બારી બારી ઇન દીનોં.
તે મુશામે જાંમેં બુયે ગેસુયે શાહે અરબ,
કહ કયા પાયેગા યહાં મુશ્કે તતારી ઇન દીનોં.
લા ખબર જલદી હમારી યા હબીબે કીબ્રીયા,
ગમસે હાલત હોગઇ અબતર હમારી ઇન દીનોં.
દેખલેના ચશ્મે દીલસે મેહફીલે મીલાદમેં,
ખાસ તરેહ આતીહે હઝરતકી સવારી ઇન દીનોં.
લા સીપર મજબુર હોકર અબ તુમ્હારે નામકી,
તાકે રોકે ઉસ સીતમ-ગરકી કટારી ઇન દીનોં.

ગઝલ—૫૯.

હશ્રમેં પેશે રસુલુલ્લાહ રોતા જાઉંગા,
રીશતયે આમાલમેં મોતી પીરોતા જાઉંગા.
ખાબે ગફલત કામ આવેગા મેરા રોજે જઝા,
જાગતી જાયેગી ખલકત ઔર મેં સોતા જાઉંગા.

ગુલશને ફીરદોસમેં હક હે ફરાયેઝસે મેરા,
તુખમે હસરત સીનયે હામીદમેં બોતા જાઉંગા.
જબ બુલાઈગે મદીનેમેં મુઝે ખયરુલ-વરા,
આપ પર સો જાનસે કુરબાન હોતા જાઉંગા.
હોંગે જબ ખાને શફાઅત પર હબીબે કીબ્રીયા,
દામનને ઇખલાસ હોગી હાથ ધોતા જાઉંગા.
દેખ લેના જબ મદીનેકા સફર હોગા નસીબ,
હાથસે મજબુર નકદે સબ ખોતા જાઉંગા.

ગઝલ—૬૦.

દરસે કત્લકે મુશતાક હે બાહેર આઓ,
દેખો મતના ન ખીચો ખેંચકે ખંજર આઓ.
સાથ અગર રાહમેં હે બાતેંભી હોતી જાયેં,
આગે પીછે ન ચલો મેરે બરાબર આઓ.
જીંદગીમેં નહીં મરનેપે તો લો મેરી ખબર,
અબ ન આઓ તો જનાઝેપે મુકરર આઓ.
જાં બ-લબ હું મેં અયાદત હે મરીઝોંકી સવાબ,
માનો અલ્લાહ તુમકો બહરે પયંબર આઓ.
દેખને કોઇ ન આતે મેરી તુરબતપે તુમ્હેં,
ચાંદની શબ હે જરા ઓઢકે ચાદર આઓ.
લુત્ફ વાં જાનેકા જબ હે કે કહે યાર અમીર,
મેરી આંખોંપે તુમ આઓ મેરે સર પર આઓ.

ગઝલ—૬૧.

ખબર હમને તુમ્હારી ગયેરસે મીલનેકી પાઇ હે,
હંસી બાઓસસે ઝગડા હે યેહી સારી લડાઇ હે.
લગન હે સારે આલમકો શફક ફુલી બદખશાંમેં,
લબે નાજુકપે સુરખી પાન ખાનેકી જો આઇ હે.
હુયે બદનામ લાખોંમેં હજારોં ગાલીયાં ખાઇ,
તુમ્હારે ઇશ્કમેં પ્યારી બડી જીલ્લત ઉઠાઇ હે.
મેં મરજાઉં તો મેરી લાશકો લે જાકે યું કેહના,
જીસે તુમ કોસા કરતે થે ઉસીકી લાશ આઇ હે.
હુયે હેં વસ્લકી શબ હોંટ નીલે બોસે લેલેકર,
બહાના શર્મસે યે હે નઇ મીસ્સી લગાઇ હે.

ગઝલ. ૬૨.

ફલાતું હોના આસાં સહેલ હે લુકમાનકા હોના,
બહોત મુસ્કીલ હેપર અલ્લાહકી પેહછાનકા હોના.
ફના ફીલ્લાહ હો કોઇ તો કુછ ઇસ ભેદકો જાને,
સબબ કયા હે જમીંપર આલમે ઇનસાનકા હોના.
ખતા કરકે નીકાલા તુ ગયા જન્નતસે અય આદમ,
તો ફીર નેકીસે વારીસ રૌઝયે રીદવાનકા હોના.
ખુદાને દી હેં આંખેં દેખ કુદરતકે તમાશે તુ,
તમાશાઇ મગર જીનહાર મત શયતાનકા હોના.
ખુદાકા નામ લેકર જાતા હું હર જાયેપે મેં તો,
હમેશા આસરા મુજકો ઉસી સુબહાનકા હોના.

ગઝલ ૬૩.

ક્યા વસ્ફ ખ્યાં હો તેરી નાજુક બદનીકા બદનીકા બદનીકા,
રૂખ જર્દ હે અય યાર ગુલાબે ચમનીકા ચમનીકા ચમનીકા.
હે શીરીં લબી યું તેરી મશહુર જહાંમે,
ક્યા મોંહ હે તેરે સામને લાલે યમનીકા યમનીકા યમનીકા.
ક્યું હંસતે હેં ગુલ ખીલ ખીલકે મેરી જાન ચમનમે,
ક્યા વસ્ફ સુના હે તેરી ગુંચા દહનીકા દહનીકા દહનીકા.
તુ વોહ હે હસીં અબ બ-ખુદા યાર કે તુઝપર,
દીલ સદકે હે હરબાર બુતાંને યમનીકા યમનીકા યમનીકા.
ક્યું હો ન મુઝે ફખ્ર સલાતીને ઝમન પર,
સીમાબ મેં બરદા હું રસુલે મદનીકા મદનીકા મદનીકા.

ગઝલ ૬૪.

તેરા ક્યા કામ અબ દીલમેં ગમે જાનાના આતા હે,
નીકલ અય સબ્ર ઇસ ઘરસે કે સાહેબ ખાના આતા હે.
નઝરમેં તેરી આંખે સરમેં સૌદા તેરી ઝુલફોંકા,
કહી ચરીયોંકે સાએમેં તેરા દીવાના આતા હે.
ઉન્હીંસે ગમઝે કરતી હે જો તુઝપર જાન દેતે હેં,
અજલ તુઝકોભી કીતના નાઝે માઅશુકાના આતા હે.
નમક જલ્લાદ છીડકા આહતા હે મેરે જખમોંપર,
મઝેકા વકત અબ અય હીમ્મતે મરદાના આતા હે.
કફલાફી કીસકી શમએ હુસ્નસે રોશન હે ઘર મેરા,
કે બનજાતા હે જુગનુ આજ જો પરવાના આતા હે.
અમીર ઓર આનેવાલા કોન હે ગોરે ગરીબાંપર,
જો રોશન શમેઅ હોતી હે તો હાં પરવાના આતા હે.

ગઝલ—૬૫.

તોરે ઇશ્કમેં અય મહબુબે ખુદા દીલ મેરા હુવા હે બાવરીયા,
મોહે ચાંદસા મુખડા અપના દીખા યેહી અઝ મેરી હે સાંવરીયા.
દીલ મસ્ત હુવા બીગાના હુવા દીવાના હુવા મસ્તાના હુવા,
જબસે કે સદા લા તક નતુ મીન રહમતકી સુની હે બાંસરીયા.
જાં તડપત હે અહમદ પ્યારે ઓર નયનાં નીર બહાવત હે,
સો ખબર વગર ન દીલકી મોરે અબ ફુટ રહી હે ગાગરીયા.
જબ ઇશ્કે મોહમદમેં તનસે પરવાઝ કરે મેરા તાપર જાં,
રહમતકી મેરે મવલા મુઝપર ફુલોંકી ઉઢાદે ચાદરીયા.
ઘુંઘટમેં છુપા ઝુલફોંકે મોંહ મોકો ભલા તરસાવત હે,
ઓ ચાંદકે મુખડે વાલે જરા ઝુલફોંકી ઉઠાદે ઝાલરીયા.
કઇ આશીક આતે જાતે હેં મહરૂમહી હાફેઝ હે અય દીલ,
ચલ મેંભી પુકારૂંગા ચલકર મુઝે ભુલ ગયે કયા સાંવરીયા.

ગઝલ—૬૬.

કબતક રહું મેં હયરાં બગદાદકે બસૈયા,
ઇસ હીંદમેં પરેશાં બગદાદકે બસૈયા.
અલતાફ કરકે મુજકો બુલવાલો અપને દરપર,
યે ઇલતીજા હે હરઆં બગદાદકે બસૈયા.
સરતાજે અવલીયા હો માઅશુકે કીબ્રીયા હો,
વલીયોંમેં તુમ હો જીશાં બગદાદકે બસૈયા.
મુરદે જીલાયે તુમને બીછડે મીલાયે તુમને,
આશીક તુમ્હારા યઝદાં બગદાદકે બસૈયા.

રંજે અલમમેં હઝરત મેરી કરો હીમાયત,
મેં આપ પરસે ફુરખાં બગદાદકે બસૈયા.
મુશતાક હું કે શાહા અપના દીખાદો જલવા,
હું આપકા સનાખાં બગદાદકે બસૈયા.

ગઝલ—૬૭.

ખુશે ગુલ બરકે જો દામનમેં સબા આતી હે,
યાદ ઉસ વક્ત મદીનેકી હવા આતી હે.
માહો ખુરશીદ નઝરસે મેરે ગીરજાતે હેં,
યાદ જબ સુરતે મહબુબે ખુદા આતી હે.
અય નબી બહરે ખુદા મુઝપે કરમકી હો નઝર,
અબ ગુનાહોંસે મુઝે અપને હયા આતી હે.
શરબતે દીદાર પીલાદો તો અભી સેહ-હત હો,
કબ મસીહાકો ભલા મેરી દવા આતી હે.
અપની આંખોંમેં જગા દેતીહેં હુરેં ઉસકો,
જીસકી અય મોમીનો તીબામેં કઝા આતી હે.
ઉલફતે શાફેએ મેહશર હે તો ફીર કયા ગમ હે,
મેરે કાનોં મેં યે હર વક્ત સદા આતી હે.

ગઝલ—૬૮.

અતાકો મેરી અતાસે બદલો હુઝુર મુઝપે ઇતાબ કબતક,
હઠાદો ખુરકા દીખાદો જલવા કે આશીકોંસે હીજાબ કબતક.
કભી તો ચશમે અદાસે જાનાં મેરી તરફભી નઝર ફીરાના,
યે બે-રૂખી ઓર કજ અદાઇ કહો તો હમસે જનાબ કબતક.

બસ અબતો દસ્તે હીનાસે અપને જ સાહે લુત્ફે કરમ અય સાકી,
પીલાદે સાગર કોઇ ગુલાબી યે ઉજ્ રોજે હિસાબ કબતક.
રજાયેં ખાલીકકી ગર તલબ હે તો સરકો ખમ પેશે દીલરૂબા કર,
અબસ હેં યે ઇં વ આંકે ઝગડે રહેગા યું મસ્તે ખાબ કબતક.
ન વસ્લકે જાનાં ન હીજરે જાનાં હમેશા વાએજ ઇસીકા રોના,
સુના સુનાકર મુઅઝ્ઝમતે મય કરેગા દીલકો કબાબ કબતક.
જો ચાહે કુછ લુત્ફે જીંદગીકા રવાં હો મુશતાક સુયે યસરબ,
કે હીંદે વહશત સરામેં દરદર ફીરેગા ખાના ખરાબ કબતક.

ગઝલ—૬૯.

ફીર બહાર આઇ ચમનમેં જખ્મે દીલ આલે હુયે,
ફીર મેરે દાગે જીગર આતશકે પરકાલે હુયે.
પાયે નાજુક જબ રખા ઉસને હમારી કબ્ર પર,
પારા-હાયે સંગે મરમર રૂબકે ચાલે હુયે.
ફીસ તરેહ છોડું યેકાયક ઉસકે ઝુલફોંકા ખ્યાલ,
એક મુદ્દતસે યે કાલે નાગ હેં પાલે હુયે.
જબ ગયે તારીકમેં હમ કુયે જાનાંકો ચલે,
યાદ જબ આયા ચમનમેં વોહ નીહાલે બાગે હુસ્ન,
યક કલમ હબરેજ અશ્કોંસે મેરે થાલે હુયે.
વોહ પરી પયકર કહા કરતા હે અકસર રૂખસે,
અબ તો નાસીખભી હમારે ચાહને વાલે હુયે.

ગઝલ—૭૦.

લબ હે તુમ્હારી શમએ તુરબત લગી હુઇ,
દીલકો મેરે હે તુમસે મોહબ્બત લગી હુઇ.

જબ દુર હો વોહ રહમતે આલમ કરે,
દુન્યાકી યે જો સાથ હે જેહમત લગી હુઇ.
રોશન હે યે કે સાયા ન ઉસ મેહરે દીંઝ થા,
ઓર પુસ્ત પે મોહરે નુબુવ્વત લગી હુઇ.
દુન્યાકે માલો જરકી નહીં દીલમેં આરઝુ,
ઇશ્કે નબીકી હાથ હે દૌલત લગી હુઇ.
હરદમ હરએક લેહઝા યે કેહતે થે શાહે દીં,
હે જાનકે સાથ બખશીશે ઉમ્મત લગી હુઇ.
હોગી નસીબ રૂયતે ગુલઝારે દીં ગદા,
હે જો દુરૂદ પરહનેકી આદત લગી હુઇ.

ગઝલ—૭૧.

ઝતબેસે તેરે હક હે માહીર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર,
તેરે વસ્ફમેં હે ઇનસાં કાસીર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.
જી જાનસે જો તુમપર આશીક હે, ઓર તુમસે અકીદત વાસીકા હે,
હર જાપે તુમહો ઉસકે નાસીર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.
તુમસે યે ગુઝારીશ હે મેરી, લીલ્લાહ ન કીજીયેગા દેરી,
પામાલ હો મેરે સબ ખાસીર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.
બગદાદમેં બુલવાકે મુજકો, દીદાર દીખાદો તુમ મુજકો,
આ પહોંચા મેરા વકતે આખીર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.
ફુરકતમેં તુમ્હારી અય સરવર, મુશતાકકી હાલત હે અબતર,
તપે ગમને કીયા ઉસકો લાગીર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.

ગઝલ—૭૨.

અગર તુમસે વોહ દીલબર ફલક પરભી નજર કરદે.
તો શરમીંદા સીતારાભી ઓર શમસો કમર કરદે.
દીયા હે છોડ કાબેકો હુવા મરગુબ બુતખાના,
કે શાયદ વોહ બુતે કાફીર કભી સહવન ગુજર કરદે.
કહાં નામો નશાં બાકી રહા મરગુબે બસતી હો.
ખીદંગે નાજ જીસકે દીલમેં જાતી હે અસર કરદે.
ન આયે વોહ ભલા મેરી તરફ દેખું કયુંકર હે,
બ શારતે કે જરા જજબે જીગર મેરા અસર કરદે.
નહીં તાકત રહી બાકી સનમ. તેરી જુદાઈકી,
કોઈ દમકા મેં મેહમાં હું જરા અબ તો ખબર કરદે.
મેરે મરને પર ગર આયે તો હાસીલ તુમકો કયા હોગા,
ઇસીમેં બે-વફા હે ખેર અબસેભી ગુજર કરદે.
નહો સુઝતર સઇદા તુ ભરોસા રખ ખુદાહી પર,
ફવી મુશકીલ હે આસાં સબ રહમકી ગર નઝર કરદે.

ગઝલ—૭૩

શબે મેઅરાજ હે રોશન હે કમર આજકી રાત,
અબરે રહમતસે બરસતે હેં ગોહર આજકી રાત.
તા ફલક નુરકા સામાં હે જમીંસે લેકર,
સીજદા કરતે નઝર આતે હેં શજર આજકી રાત;
શબે મેઅરાજ યે જીબ્રીલને હઝરતસે કહા.
કસીયે ઉમ્મતકી શફાઅત પે કમર આજકી રાત.

કુતુબો ગૌસ અંબીયા ઓર અવલીયા અબદાલ અવતાદ,
અય નબી તેરે હેં સબ દરને નીગર આજકી રાત.
શુકરે મીલાદે મુબારક મેં લીખું કયા તાલીબ,
મેહફીલે પાકસે ઘર ઘર હે ખબર આજકી રાત.

ગઝલ—૭૪

બુતો શાનોંપે ઝુલફોંકા બનાના કીસસે સીખા હે,
યે દોનોં હાથમેં કાલે ખીલાના કીસસે સીખા હે.
મેરે મેહમાન તેરે કુરબાન જરા ઈતના તો બતલાદે,
અદાસે ચશ્મ કે પરદેમેં આના કીસસે સીખા હે.
યે આદાત છોડદે ઝાલીમ જફાયેં માર ડાલેંગી,
મેરી જાં ગયેરકે ઘર આના જાના કીસસે સીખા હે.
નશાને કબ્રકો ઠોકરસે કયું પામાલ કરતે હો,
હમારા નકશયે હસતી મીટાના કીસસે સીખા હે.
હમારે સામને ગયરોંકે પાસ આના હે ઓર જાના,
અસર ઈસ તરેહકી બાતેં બનાના કીસસે સીખા હે.

ગઝલ—૭૫

સતાયા લેકે દીલ ઝાલીમને કી યે દીલ લગી અછી,
ઈસીકા નામ ઉલફત હે તો ઈસસે દુશમની અછી.
ન ઝાલીમ હુસ્ન હે અછા ન કાફીર ઈશ્ક હે અછા,
તુમ અયસોંસે તો બસ સાહેબ સલામત દુરકી અછી.
સીતમ-કશ બનકે રેહના હોગા ઈસમેં થી ખબર કીસકો,
સીતમ-ગર મેં તો સમઝા થા કે હોગી દોસ્તી અછી.
જહાંતક હમને દેખા ઈસકા નાકામી નતીજા હે.

યે સબ કેહનેકી બાતેં હેં કે રસમે આશીકી અછછી.
તેરા નકશા હે નકશા યુંતો નકશે હેં સભી અછછે.
તેંરી સુરત હે સુરત યુંતો શકલેં હેં સભી અછછી.
જો વાએદા ઉનકા હમને યાદ દીલવાયા ખલીલ ઉનકો.
તો હંસકર નાજસે બોલે કે તુમને યે કહી અછછી.

ગઝલ—૭૬

તેરે વસ્લમેં ગુલ બદન કયસે કયસે,
સુનાતે હેં રંગી સુખન કયસે કયસે.
બોહંમદકી ઉમ્મતકો ફીરદોસમેં હેં,
મકાં કયસે કયસે ચમન કયસે કયસે.
નબીકે નવાસોંને ઉમ્મતકી ખાતીર,
સહે દરદો રંજો મેહન કયસે કયસે.
સહરકો ઇસી ગમમેં રોતી હે શબનુમ,
મીલે ખાકમેં ગુલ બદન કયસે કયસે.
ન પુછો જુદાઇમેં દીન જીંદગીકે,
ગુજારે હેં શાહે જમન કયસે કયસે.
અમીરે અરબ દેખલો દરપે આકર,
હેં હાઝીર ગરીબુલ વતન કયસે કયસે.
હુઝુરીમેં રખીયેગા અકબરકો હરદમ,
સુનાતા હે શેઅરો સુખન કયસે કયસે:

ગઝલ—૭૭

ગઝબમેં હે દીલે મુઝતર મુસીબતમેં હે જાં મેરી,
ગીરા પીરે ફલક મુઝપર ખબર લે નવજવાં મેરી.

જમીં લરઝે પડે વોહ ગુલ ચીરાગે આસમાં હો ગુલ,
કલેજા થામલે બુલબુલ સુને ગર દાસ્તાં મેરી.
પડા જબ હાથ બાલેપર તો બરકે હુસ્નને જલકર,
કહા બીજલી ગીરે ઉસપર હુવે જો બીજલીયાં મેરી.
નીગાહે નાજ કયા ફેરી અબદ તક હો ગઇ સયરાં,
અદાયે દીલરસ્તાં તેરી લીગે જાતી હે જાં મેરી.
અગર તડપા તને બિસમીલ વોહ બિસમીલ કયા હુવા ઘાઇલ,
ખુદારા ઓ બુતે કાતીલ ઉડાદે ધજજીયાં મેરીઃ
મોહબ્બત હે લડકપનસે મુઝે ઝીંદાંકે આંગનસે,
ન ખીંચો તોક ગરદનસે ન કાટો બેડીયાં મેરી.
ખુદી જબ મીટગઈ તાહેર હુવા રાઝે નીહાં ઝાહીર,
ખુદાસે હો-ગયા બાહેર નઝર પહોંચી કહાં મેરી.

નાટકનાં ઉરદુ ગાયનો.

ભાગ ૨ બીજો.

૭૮

તુ જગકા પાલન-હારા હે,
ખાલીક ઓર માલીક ન્યારા હે.
બે મીસ્લ હે હર હિકમત તેરી,
ઇઝહાર હે કયા કુદરત તેરી.

જુઝ તેરે ખુદાવંદે કામીલ,
નહીં કોઇ પરીસતશકે કાબીલ,
રહમતકી તજમ્મુસ પર હો નઝર.
તુઝસે યે દુઆ હે શામો સહર.

૭૯

ગુલશનમેં આઇ બહાર, મેરે પ્યારે ગુલશનમેં આઇ બહાર.
બેલાબી બોયા ચમેલીબી બોઇ, બોયે નારંગી અનાર.
અનાર મેરે પ્યારે ગુલશનમેં આઇ બહાર,
કોયલબી બોલે પપૈયાબી બોલે, બુલબુલકી શોરો પુકાર.
બાંકા સીપૈયા છેલા રસીલા, રહીકા ખેલે શીકાર—મેરે પ્યારે.
(અખતરે હીંદ)

૮૦

જોબના અકારત જાય મોરી ગુઇયાં,
નહીં કોઇ સાથ હે છયલ સ્યામ—જોબના.
કયા ચંદા બીન રયેન સોહે, કયા ફુલોં બીન હાર,
કયા મોતી બીન જવહરી, કયા સાજન બીન નાર—જોબના
ફુલા ગુલશન ફુલસે હે, બેઠે ઉસમેં કાગ,
બુલબુલ બીન ગુલઝારમેં, લગે ચમનકો આગ—જોબન
(સંગીન બકાવલી)

૮૧

મોરી લાગી લગન જાની દીલબરસે, જીયા મોરા તરસે,
યા મેરે મવલા મેરી મદદ કર, મોહે મીલાદે પ્યારી સુંદરસે—

જી ધડકત હૈ દીલ તડપત હૈ ઉઠત કલેજે પીર,
જો ન મીલે શાહજાદી મોહે કયસે આવે ધીર.
કોન દીના મીલું દીલબરસે—મોરી.

૮૨

મતવાલી તોરી નયનારે કરે એ ચેના— મતવાલી.
હરવાસા ગરવા તોહે લગાયે રાખુંગી દીનો રયના, કરે એ ચેના.
ભોર બહી હૈ સુરજ મુખ ઉઠ, અંધેર અબ જગમેં હૈના—કરે એ ચેના.
(બેનઝીર બદ્રેમુનીર.)

૮૩

દેખો તો દાના કયસા માના, મેહમાનીકા શુકરાના,
જીસકે ઘર જાના જીસકા ખાના, ઉસકાહી સર કટવાના.
આશક બનજાના સર ટકરાના, જરકી લાલચ દીખલાના,
મતલબકી ગાના જી લલચાના, ઉલટી સીધી સમઝાના—દેખો.
યારાના ઝુટા દીખલાના, ધોકેકા ભરકે પયમાના,
સરકો મોહલાના બજા ખાના, દેખો જગકા યારાના—દેખો.
(ખજાનયે ગયેબ.)

૮૪

હી મુખડા દેખકર અય દીલ રૂબા,
દીવાના મેં હો ગયા—મુખડા.
ગુલાબ મુખી હોકે ખુલમુલ મોહનીયાં,
મધુર મધુર કછુ રાગ સુના—દીવાના મેં.
સુનનેકો મીઠી બતીયાં તેહારી,
તોહે દી હૈ તસદી મોઆફ ખતા—દીવાના.
(અંજામે ઉલફત.)

૮૫

શરબતે વસ્લ પીલા માઇ ડીયર કમ ટુ મી,
દરદે ફુરકતસે છુડા માઇ ડીયર કમ ટુ મી.
દેખ મુજકો ન જલા માઇ ડીયર કમ ટુ મી,
દીલકો વેહશી ન બના માઈ ડીયર કમ ટુ મી.
તજસ્સુસમેં તેરે હોગયા આવારા વતન,
તુ કહાં હાએ ગયા માઇ ડીયર કમ ટુ મી,
આઇ હે અબ્ર આયા હે મોસીમ અછ્છા,
જામ પર જામ પીલા માઇ ડીયર કમ ટુ મી.
તેરી ફુરકતને બહોત જુલ્મ કીયા હે મુઝપર,
મુજકો કર ગમસે રેહા માઈ ડીયરે કમ ટુ મી.
ઉઠગઈ હાએ જમાનેસે જબાને ઉરદુ,
સબકો અબ દર્દ હુવા માઇ ડીયર કમ ટુ મી.

૮૬

તોરે ઘુંઘર વાલે બાલ બીછ્છુ જયસે કાલે,
દરશનમેં બાલે બાલે આફતકે હેં પરકાલે,
જયસે કાનન કુંડલ ડાલે—તોરે.
ગોરે ગાલ ઓર ગાલપર કયસે સોહે બાલ,
જ્યું ચંદનકે રૂખસે લીપટે બીછ્છુ વિશાલ.
લેહરી જેહરી જેહરાલે, બચતે રેહના મતવાલે,
નઇ લાગસે નાગન હેં પાલે—તોરે

(કત્લે નઝીર)

૮૭

હાંરે કોઇ બાંકો સીપૈયા લુભાયે ગયો.
હાંરે મોહે જીયા હીયામેં સમાયે ગયો—હાંરે.
તનમન બારા જોબન પ્યારી પ્રબન વારૂં જીયરવા,
સૈયાં દીવાની બનાયેકે સોહાયેક રીઝાયે ગયો—હાંરે.
કોઉ ઓર કછુ સુઝત નાહીં અયસી ઝલક દીખાયે
આ બસે નયનનમે મોરે રાખું પલક છુપાયે
અબ તો હે ધ્યાન યેહી, ઉનપર કુરબાન ગઇ,
તન મન ધન વાર દઈ, છયલા મોરે મન ભાયે ગયો—હાંરે.
(ખુબસુરત બલા)

૮૮

આઇ જલ ભરને સાગરમેં,
ગાગર લે ગુનકી આગરીયા,
પનઘટ પર આકર બીસર ગઇ,
પા નાગરીયાકી ડાગરીયા—આઇ.
રસમેં અરઝી રસરી જયસી,
સુરઝી નહીં ખોઇ નાગરીયા.
શરમાત લજાત ન જાત બને,
પીયા પાસ લે ખાલી ગાગરીયા—આઈ.
(ખજાનયે ગયેબ.)

૮૯

હાં લાગત સબ મોરે પઇયાં
હાં ઉમર મોરી લરકઇયાં.

મેં રહું શ્યાનસે ગુઇયાં,
હાં મોરી પકરત સબહી બઇયાં.
મોરી છાતી ધડકત સયાં,—હાં લાગત.
ઝમ ઝમ હરદમ દીન દીન પલછીન
લોગ રહત મોરે છઇયાં.
મેરે જોબનકે સબ બલ જઇયાં,
ઠન મન અન બન તન મનસે.
હમ પીતમકે ઘર રહીયાં—હાં લાગત.
(તીલીસ્મયે ઇશ્ક)

૯૦

કાહે કરૂં કીરતાર, દુખમા દુખ દુખીયાપે પડારે,
ડારા હે મોહે માર.—કાહે.
કાલા આકે મોહે ડસા હે. મોરી મદદકો કોઇ નાહીં;
ધડકન લાગી છતીયન મોરી, હું મેં ડરપોક નાર—કાહે.
સીસ ફીરત હે ચક્કર આવત. તનમન લરજત હે મોરા,
જેહર ચઢન મોહે લાગારે લાગા, દયા કર ઓ દાતાર-કાહે.
(સીતમે હામાન)

૯૧

હાંરે મેરે રંગીલે યાર પીલી કયસી બાલે જોબનકી બહાર,
હાંરે મેરે બાલે જોબનકી બહાર પયસે બીના;
કયસે કરૂં કહો પ્યાર, દેદો થેલી મેરે દીવાને દીલદાર.
થેલી મેં કયસે દું પ્યાર, નવલી યેહે જીવનકા આધાર,
થેલી છુપાના ચમન ઉડાના હોતા ન બરસોં હજાર.

સો યે ચેલી માશુક મેરી મઝેદાર,
આઇયે મેં તો જાતી હું હોકે હુશીયાર. મેરે.

(સુરદાસ)

૯૨

દેખો યારો કયા ઝક મારા બીબી અયગી લાયે,
કે જીસને આતેહી મેરા દીવાલા ફુંકા હાયે હાયે.
યારોંકે સાથ હોટલમેં ચંપીનકી બોતલ ખુલવાયે,
ઓર યહાં તો મીસ્ટર ખબર સલ્લાહકા ડબ્બા ગુલ હોજાયે.
મીલે જીસકો જોરૂ અયસી વોહ બહાર દેખે કયસી,
લાઅનત ભેજે યારો અયસી જોરૂકી અયસી તયસી.
કોઇ આવે સાઇકલ લેકર, ઓર કોઇ લાવે મોટરકાર,
મીયાં તો ઘરકી ખાયે હવા, ઓર બીબી જાયે બહાર,
ગયરોંકી દેકર હાથ બગલમેં ફીરતી હે બાજાર.
અયસી ફ્શન એબલ ઔરતપર હો ખુદાકી માર–મીલે.
ભટકે વોહ રાતોંકો નાટક ફાટકમેં ઉલ જુલુલ,
મીયાં રોકે તો બીબી કેહતી હે બી કવાઇટ સુ ફુલ;
દેખો યારો હાં તુમભી ન કરના કોઇ અયસી ભુલ,
વર ન તુમ્હારાભી યેહ કર દેવેગી ડબ્બા ગુલ.

(ખુબસુરત બલા.)

૯૩

જોહરે જાતી કભી ઇજ્જા રસાં હોતા નહીં,
આતીશે ગુલસે ગુલીસ્તાંમેં ધુંવા હોતા નહીં;

જીનકા હાવી હક હે ઉનકો કયા ઠીકીકા મે
તારસે જખમી કભી ઝાગે કમાં હોતા નહીં.
જીસકે પેશાનીસે કબ હોતી હે બાતીનકી ખબર,
ખતકા મતલબ કુછ લીફાફેસે અયાં હોતા નહીં.

(હાતમ દીલ)

૯૪

આઇ એમ વેરી ગુડ બેંગાલી બાબુ,
ઇનિ કલકટા લોંગ ટાઇમ સ્ટોપ,
રામ શામ ચંદર-ઘોસ માઇ નેઇમ
રાધા બજાર આઇ કીપ માઇ શોપ.
વેરી ગુડ હીંદુ સ્મોક માઈ હુક્કા
ઇટ માઇ ડાલ ભાટ એવરી ડે,
નાઇટ કમ આઈ મેઇક પ્લેંટી પુજા
હેવ નાચવાલાઝ ટામ ટામ પ્લે,
કુચ પરવા નહીં ગુડ ટાઇમ કમીંગ
સીંગ બ્રીટાન્યાઝ રૂલ અવે.
જાલી ગુડ ફેલોઝ ગો હોમ મોરનીંગ
બાબુ કેન નોટ મેકા સ્લેવ.

૯૫

કુક સુનરે સાધુ સીયાના, નીત હરસે રીત બઢાના,
માટીમેં રેહના માટીમેં સોના માટીમેં રૂલ જાના.
જહાંસે આયા સુનરે મુરખ વહીં હે ફીરભી જાના—સાધુ.

55

સાથ નં દેગા કોઇ તેરા અપના ઓર બીગાના,
મત ધર ચીંતા ધરતી ઉપર દીલકો યાંસે ઉઠાના—સાકુ.

૯૬

તોરી ચીતવન હે ન્યારી, તોરી ઝુલફેં હેં કારી,
તોરી બાતે હેં પ્યારી સાંવરીયા જાન—તોરી.
તોરે અબરૂ નોકીલે, તોરે નયના રસીલે,
લાગી મેરે જીગરમેં કટરીયા જાન—તોરી.
આઓ આઓ ગરવા લગાલું,
જરા નયનોંસે નયના મીલાઓ મેરી જાન—તોરી.
હાં હાં હાં વાહ વાહ વાહ, તોરી ચીતવન હે ન્યારી,
મેરે હાલ પર રહમ કરતા નહીં હે,
ખુદાસેભી ઓ બુત તુ ડરતા નહીં હે.-તોરી.

૯૭

ફુલ બગીયા મંગાઇયો મહારાજ, હમરે દેખનકો,
ઇસ ક્યારીમેં ક્યા ક્યા બોયા, લીમુ નારંગી અનાર,
જામન ચખનેકો—ફુલ.
ઇસ બગીયામેં કોન કોન આવે, મુનશી મુસદ્દી થાનેદાર,
દારોગા લીખનેકો—ફુલ.

નાટકનાં ગુજરાતી ગાયનો.

ભાગ ૩ ત્રીજો.

૯૮

હળી મળી સહુ આલીરે પ્રીતે રીતે યજન ઉમાવરનું કરીએ.
મૃગમદ ચંદન અગર સુગંધિત ઉત્તમ વિધિને આદરીએ,
વ્હાલ ધરીને વામાઓ વ્રત ધરે,
શંકર તે સતીને સુખ અરપે—આ.
સ્ત્રીનો સૌભાગ્ય હાર. સ્વામી શૃંગાર છે,
એ સુખ અખંડ સદાશિવથી મળનાર છે.
એવું જાણી શાણી સ્નેહે સ્મરીએ—આ.
ભવ ભવ કારણ. ભવજલ તારણ,
સહાય ચરણ શરણે ચત ધરીએ,
શિવ ભક્તિવર, વર સુખ દાયક,
વ્હાલે વર વાંછીત વરીએ—આ.
(સરસ્વતી ચંદ્ર)

૯૯

જોને કેવો શોભે છે કનૈયો કહાન,
એક તો વહાલો મારો બંસી બજાવે,
બંસીનાં નાદે ભુલાવત ભાન— જોને.

ભાન ભુલાવી મારે પ્રેમ કટારી,
પ્રીતીરસ પાને વહાલો બને ગુલતાન—જોને.

(લીલા

૧૦૦

ઓ સહીયર સુણો શિખામણ સારી,
સદા કરો સંગત જોઇ વિચારી—ઓ.
કુસંગ કાજળ કોટડી કુસંગીનું મુખ સ્યામ.
દુર્જન કેરા સંગથી થાય નામ બદલામ.
જડી જેને સોબત જગમાં નઠારી,
ગયું તે તો આ ભવ પરભવ હારી -ઓ.

(સુકન્યા સાવિત્રી)

૧૦૧

હસી હસી બોલે બાળા નવિન નવિન કરે ચાળા,
એકવાર લઉં છાની બચી તુને વ્હાલા—હસી.
ઉછળે છે જેમ‌ળકે છલંગ ભરી શીદ કાળા.
લે પ્રીતે પકડી લે કર પય પાન વ્હાલા—હસી.
મુખ કમળને જોઇ તનમન અતિ હરખાયાં,
જા પોઢી બાલુડા શરદ પુનમનાં જાયા—હસી.

(અંબરીષ)

૧૦૨

માનરે મધુરી સુંદરી સદ્ગુણી જુવાની આ ચાલી જાયે
ચાલ ઉમંગે, જોબન જંગે, રમીએ રંગે,
પ્રૌઢી પ્રેમ પલંગ—માનરે.

અરે જાઓ જાઓ બોલતાં તમે કાં ન લજાઓ,
ત્હારો ચેહરો છટાદાર, અરે પુરૂં હથીઆર,
મારે નેન તરવાર, પલકારે,
આ ગુલાબી ગોરા ગાલ, હોઠ લાલરે પ્રવાલ,
ત્હારી ઠમકતી ચાલ, ઠમકારે.
દીલદાર, હું બીમાર, એ સુમાર, થયો ઠાર,
છબીલી બચાવ હઠીલી શું થાયે—માનરે.

૧૦૩ (પુષ્પસેન પુષ્પાવતી)

મદભરી જુવાની યાર,
રસ લેજો લુટી દીલદાર.
અહો દીલદાર—હાં—હાં—મદ.
નાજુક ખીલતી હું ચમેલી,
તું રસીલો ને છબીલો.
ભ્રમર મધુર પીનાર,
અહો પીનાર—હાં—હાં—મદ.

૧૦૪ (વસંત પ્રભા)

હું નથી એવી ભોળી (૨) હવે તો રહીરે—હું.
પાવરધી થઇ પુરી મારી જોડ જડે ના ખોળી—હું
નિત્ય કજીયા કંકાસ કરી ઘરમાં સળગાવું હોળી—હું.
પ્રસંગ આવે પરખાશે બાઇ તું ગણાશું કે
ભલે ભાયડો ભીખ માંગે ખાંધે ભેરવે ઝોળી,
આપણે તો બાઇ ઘીમાં ઝબોળી ખાઇએ ખીરને પોળી—

(સુકન્યા સાવિત્રી)

૧૦૫

દાસપરે દયા લાવોરે, દયાળુ દેવા દાસપરે દયા લાવો—
સંસાર સંબંધ તોડી, જીવ આપ ચરણે જોડીઃ
હું તો બની બેઠો બાવો બાવોરે—દયાળુ.
આંખો વિના સંકટ આવું, ખાડામાં ગોથાં ખાઉં,
વા'રે અવિનાશી આવો આવોરે—દયાળુ.

(સુરદાસ)

૧૦૬

બ્રાહ્મણીઆ બીડી—
તલ્લક બીડી, આ પીવી લામ બીડી—બ્રા.
પુનાની પાકેલી તાજી તમાકુ મેં લીધી,
ગંગાજળ પાનોને છાંટી પવિત્ર મેં એને કીધી.
અન્ન પચાવે, જોશ જમાવે,
દુનીયાં એને વશ દીઠી—બ્રા.

(નાગમતી)

૧૦૭

સ્ત્રી જાતને શીરે ધીક્કાર છે,
હજારવાર સ્ત્રી જાતને શીરે ધીક્કાર છે.
નારી સાચી કારી કટારી,
પુરૂષને ફસાવનાર છે. હજારવાર.
હાવભાવ ખોટે પુરૂષને ફસાવે,
કટાક્ષથી પુરૂષ લાચાર છે; હજારવાર.
છળ કપટથી છેતરે પુરૂષને પળમાં,
દીલમાં દયા ન લગાર છે. હજારવ

તુચ્છ ટકાનાં જોબન માટે,
ભવહીરને હરનાર છે. હજારવાર.

(લીલાદેવી.

૧૦૮

ધન્યવાદ સ્ત્રીને અપાર છે,
આ જગતમાંહી ધન્યવાદ સ્ત્રીને અપાર છે.
લટકે ને ચટકે મનડું હારે,
પ્રાણ પણ ઓવારનાર છે. આ જગતમાં.
દીલાસો દુઃખમાં વીલાસ સુખમાં,
પુરૂષને સાચી સાથીકાર છે. આ જગતમાં.
છળ ને કપટ તેતો કુલટાનાં કામો,
દયાવાન સતી અવતાર છે. આ જગતમાં.
તુચ્છ ટકાનું જોબન જગમાં,
ઈંદ્રપુરી સુખ દેનાર છે. આ જગતમાં.

(લીલાદેવી)

૧૦૯

આંખ વિના અંધારૂં રે સદાય મારે,
આંખ વિનાં અંધારૂં રે—
કોઇ કેહશે લાલ લીલું આ ધોળું ને આ પીળું.
મારે મન સઘળું કાળું કાળું રે (૨) સદાય.
કોઇને જગ લાગે સારૂં કોઇને લાગે નઠારૂં.
મારે મન જીવતર ખારૂં ખારૂં રે—સદાય.

(સતી અનુસુયા)

૧૧૦

પ્રીત–સુધારસ પાન પુરા પ્રેમી વીણુ કોણુ કરે ।
પ્રેમીઓ ખરા પ્રેમમાં મળે.

માન સરોવરનાં મોતી તો હંસ વિના કોણુ ચરે–પ્રેમી.
ચંદનને કાપો કે બાળો, સરસ સુગ્રંધી ન હરે;

શેરડીને સંચે પીલો પણુ મધુરતા નવ ટળે.–પ્રેમી.

(નીલમ માણેક)

૧૧૧

ખીલી મારા યૌવનના બાગની બહાર,
પ્રેમડાળી લતાવાળી લચકતી લગાર,

ફુલ વેલી રસઘેલી હું ચમેલી નાર,
સુમન કળી જાય બળી વિરહમાં અપાર.

મારા મહનર માળી વિના કરે કોણુ સારવાર.
પ્યારા પ્રાણાધાર ભેટો રસ ભોગી ભરથાર.

રસીયા રસીક જીવન આધાર,
સીંચો સદા અમિરસ પ્યારા,

સુના તમ વિણ સા શણુગાર—યૌવન.

(મનહર મેના)

૧૧૨

ધાર્યું ધણીનું થાય, મનવા શાને તું અથડાય,
બાજી ક્ષણે ક્ષણે બદલાય, પામર જનો વૃથા પસ્તાય.

ક્ષણુ દુખ ક્ષણુ સુખ ચડતી પડતી ભારી મુરખ શીદ મુંઝાય.
ભાગ્યમાં જે લખેલ હોયે:

ઉરમાં સમજાય —મનવા.

(મનહર મેના)

૧૧૩

મારી મને નયણુની કટારીરે, ઘેલો કીધો તેં મને પ્યારીરે.
ચંદ્રસમ મુખ જોઇ ભુલ્યો સુધ સારી,
નાગણુ સમ વાળ તુજ ગુલાબી ગાલ વાળી,
કુરબાન કરૂં જીંદગી મારી સારીરે—મારી.

(કપટનીભરી કુમતી)

૧૧૪

શાણા સ્નેહથી કરીએ, એવા સંતોની સેવા,
જેને છે ના દુનિયાથી લેવા દેવા—શાણા.
જગત રંગ ભુમી માથે જનો કઇક ખેલી ખેલી.
કાળના બન્યા છે કલેવા,
મિથ્યા અભિમાન મુકી ભજીએ ભુધરજીને,
મળશે મુકિતના મીઠા મેવા—શાણા.

(મીરાંભકિત વિજય)

૧૧૫

મન ભમે મુરખનું પર ધનમાં,
કંઇક કરે કલ્પના પલ છીનમાં.
બસ બળે બળતરાં નીત તનમાં—મન.
કદી નહીં નીરખતાં થીર ઠરશે,
વિના શ્રમે મુફતમાં ચીત ધરશે.
નહીં પડે ઉદ્યમની અડચનમાં—મન.
નહીં ખરે નસીબ તો કંઇ ફળશે.
નહીં દયા પ્રભુ તણી કદી મળશે.
નહીં મળે ઇજ્જત તો શુભ જનમાં—મન.

(હોમલો હાઉ)

ઉસ્તાદી ગાયનો અને શેઅરો વીગેરે.

ભાગ ૪ થો.

ખમાચ—૧૧૬

જગ જોતી શ્યામી અવતારી, તેરે રૂપકે વારી સૈયદના,
મન મોહન ગીરધારી, તેરે રૂપકે વારી સૈયદના.
વોહ કોનસી ચયરન ખોટ ભઇ, જો તુમસે હમસે ઓટ ભઇ,
કાહે ન દીખાવત છબ પ્યારી, તેરે રૂપકે વારી સૈયદના.
જાને દરપર નક ઘસની કી, ધન દૌલત આસ મુરાદ મીલી,
સુખ પાવત તોસે નરનારી—તેરે રૂપકે.
મુખ ચાદર ઓઢ રીઝાયે ગયો, સપનેમેં દરસ દીખાયે ગયો.
વોહ અહમદ બનકર આયે ગયો—તેરે રૂપકે.
વોહ સુરત નીપટ મહારૂપી, હર રૂપ દીખાવત બેહરૂપી.
વાકે નયનાં અનોખે છબ ન્યારી—તેરે રૂપકે.

દાદરા—૧૧૭

જમના કિનારે કીસન ખડા બંસી બજાવે,
તેરી મોરલીકી લટક ઝટક નીંદ ન આવે.
તેરી મોરલીકી ધુન સુન નીંદ ન આવે,
મોરા છેલા નીંદ ન આવે—

સબકો ખુલાકે બાલ બાલ લાડ લડાવે,
સુધ પાવે કોઇ બાલ બોલ ઘુમાવે.
રઘુ પ્રાનકે મોરારી સંગ પ્રીત લગાવે,
સારે મુલકમેં ઢુંડી ક્રીશ્ન ન પાવે.
જસોદા મૈયા તેરો કહાન મોરી લાજ લુટાવે,
જમના કિનારે ક્રીશ્ન ખડા બંસી બજાવે.

કેહરવા—૧૧૮

ઉઠરે સીપૈયા સીપૈયા સીપૈયા પ્યારે,
તેરા લશ્કર હોજાયે કુચ—ઉઠરે.
એક તો નીંદરીયાં નીંદરીયાં નીંદરીયાં પ્યારી,
દુજી પ્યારી મોરી જાન—ઉઠરે.
એક તો સીપૈયા સીપૈયા સીપૈયાકા પેહરા,
દુજા ખડા સુબેદાર—ઉઠરે.

ઠુંમરી—૧૧૯

બીન પીયા હમરી કટે નહીં રેનાં—
ચાંદીકા પીંજરા સોનેકી મેના,
ઉડ ગઇ મેના તકે દો નેનાં—બીન પીયા.
તુમરે મીલનકો જીયા મોરા ચાહે,
તુમ ના મીલો તો પડે નાહીં ચેનાં—બીન પીયા.

દાદરા—૧૨૦.

તંબોલન તુતો બડી મઝેદાર—
બામપે આકે ચેહરા દીખાદે,
બાહેર ખડા તેરા યાર—તંબોલન.

સાડીભી પેહની કુરતીભી પેહની,
અંગીયાકી અજબ બહાર—તંબોલન.
હમપે તો સો સો નાઝ કરે તુ,
પેહલુમેં હે અગીયાર—તંબોલન.
આપ તુ ખાલે હમેંભી ખીલાદે,
બીડા હે કયા મઝેદાર—તંબોલન.

ખમ્માચ—૧૧૨.

મોહે છેલા ગગરીયા ભર લેને દે,
ભર લેને દેરે સંવર લેને દે—મોહે.
નીમ ધરમકી મોરી ગગરીયા,
સીસપે ભરકે ધર લેને દે—મોહે.
બાંકી ગોવાલન બાંકા છેલા,
રસ ભરી બતીયાં કર લેને દે—મોહે.

કેહેરવા—૧૧૩.

જાઉં પ્યારે નબીજીપે વારીરે,
મોહે લાગી સુરતીયા વોહ પ્યારી રે,
યા શાહ અપના ચાંદસા મુખડા દીખાઇયે,
દીલસે હમારે દાગે જુદાઇ મીટાઇયે,
પુરી હોજાયે હસરત હમારી રે—જાઉં.
બે દીદકે હે ચેન ઘડી ભર નહીં મુઝે,
આતે હો ચાર સીમ્ત નઝર બસ તુમ્હીં મુઝે,

બસ ગઇ નયનોંમે સુરત તુમ્હારીરે—જાઉં.
"રૌંઝેકી આપકે ન જીયારત હુઇ નસીબ,
ચમકા નસીબ આહ અપના તજમ્મુલ કભી નસીબ,
હીંદમેં સબ ઉમરીયા ગુજારી રે—જાઉં.

ઠુમરી—૧૧૪.

ભઇ બદનામી અટરીયાપે ચઢ ગઇ રે,
સાસ મોરી સોવે નનંદ મોરી જાગે,
સૈયાં ભયે નાદાન, ઉજાગર હો ગઇ રે.—ભઇ.
આધા જોબના મીરઝા માગે,
સારા માંગે કોતવાલ, મેં તો લુટ ગઇ રે.—ભઇ.
મીઠી બાતેં સુનાવરે લોગો,
કડવે બોલ ન બોલો, મેં મરગઇ રે.—ભઇ.
રેન અંધેરી પીયા નહીં આયે,
કયસી કરૂં મોરે રામા મેં ડર ગઇ રે.—ભઇ.

દાદરા—૧૧૫.

જુટા વાએદા પીયા મોસે કરકે ગયોરે,
ચમનમેં જોશસે બાદે બહારી ચલતી હે,
કલી ચટખકે હરએક શાખસે નીકલતી હે.
સુરાહી ભરતી હે મયકી પ્યાલી ચલતી હે,
હરએક ગુંચેકે મોંહસે યેહી સદા નીકલતી હે,
આકે ગુલશનમેં કયા ગુલ કતર ગયોરે—જુટા.
કીસીકે ગમમેં હું અબ જીંદગીસે લાચાર,
ચમનબી હો તો અબ આંખોંમેં હે ગુજરતા ખાર.

યે ચેન નહીં લેને દેતા ચરણે કજ રફ્તાર,
અબ આકે દીલમેં સમાયા હે યારો નાચાર,
મેં બી જાતી હું સૈયાં જીધર ગયોરે—ગુટા.

ઠુમરી, કેહેરવા—૨૧૬

નદીયા કિનારે મેં ભુલ આઈ કંગના,
યે કંગના મેંને દીલસે ઘડાયા,
યે કંગના મેરા ગંગારી જમના.—નદીયા.
યે કંગના મેરે હાથ ન આયે,
અયરે સખી બસ જીયુંગી અબ ના—નદીયા.
યે કંગના જો નહીં મીલત હે,
જાયે નીકલ કહીં તનસે દમ ના—નદીયા.

ઠુમરી—૨૧૭

આજ અરસો સમામેં ધુમ હે બને દુલા રસુલુલ્લાહ,
બને હેં દુલા નબી અલ્લાહ બને હેં દુલા રસુલુલ્લાહ—બને.
ફોજે મલાયેક પીછે પીછે આગે આગે જીબ્રઈલ,
દાયેં બાયેં ઇસરાફીલ હેં ઓર હેં મીકાઈલ—બને.
નામે ખુદા લવલાકકા ખીલઅત તનપે સજા હે ખુબ,
સલ્લે અલા હે તાજે શફાઅત જોબે સરે મહબુબ—બને.
ઇન્ના ફતહનાકી હે કમરમેં ચમકી હુઇ તલવાર,
ખાસ ગુલે રહમતકા પડા હે બીચ ગલેકે હાર—બને.
સુરમયે મા-ઝાગુલ બસર નયનન બીચ સોહાયે,
ચાંદસી સુરત મોહની સુરત શાને ખુદા દીખલાયે—બને.

પહોંચે તજમ્મુલ અર્શકે ઉપર પ્યારે નબી જીસ આન,
દેખે.સજ ધજ હુરો મલાયેક સારે હુયે કુરબાન—બને.

ભૈરવી—૧૧૮

મોરી ફરકન લાગી અંખીયાં,
કહાં ગયો યાર કીધર ગઈ સખીયાં—મોરી.
દેહ કંપત હે જીયરા ડરત હે,
પીત લગાકે મઝા હમ ચખીયાં—મોરી.
આઓ મોરે પ્યારે કીધર ગયોરે,
લગી સાવનકી હે ઝડીયાં—મોરી.
નેનનમેં દીલદાર બસત હે,
યે અંખીયાં અલમાસ પરખીયાં—મોરી.

કજલી—૧૧૯

તાકત નહીં જાને જારમેં—
સાંવલીયા તુ હે દીવાના, જયસે શમેઅપે પરવાના,
મુઝે ભાવે ન ઝમાના, હરદમ તેરે ઇંતેઝારમેં—સાંવલીયા.
નાલે ન ભર રહા હું, મેં ક્યા કયા ન કર રહા હું,
મેં, આપ તો મર રહા હું, તેરે ઇશ્કકે આજારમેં—સાંવલીયા.

દાદરા—૧૨૦

તેરી સાંવલી સુરત મોરે મન ભાઇ—
શબે વસલતમેં કયું સાહેબ ભલા તકરાર કરતે હો,
નીકલને દો મેરે અરમાન મુઝે કયું ખાર કરતે હો.

ઝગડ ઝગડ સારી રેન ગંવાઈ—તેરી.
સવાલે વસ્લપર ઇનકાર તુમ હરબાર કરતે હો,
હમારા દીલ જલાતે હો યે કયું બેજાર કરતે હો.
અરે અયસી જીયાસે કયું બીસરાઇ—તેરી.
બશીર અબ તુમ રકીબોંસે મેરા ઇઝહાર કરતે હો,
મુઝે બદનામ કયું તુમ અય મેરે દીલદાર કરતે હો.
બશીર પીયા તેરે કયા મન આઇ—તેરી.

ઠુમરી—૧૨૧

જીસ દીનસે ગયા મોહે છાંડ પીયા,
ગમ ખાયા જીગરકા ખુન પીયા—જીસ.
બીન પીયા મીલે મોહે ચેન નહીં,
મછલીકી તરેહ તડપે હે જીયા—જીસ.
કહીં જાયે છુપા અયસા વોહ સજન,
નહીં ખોજ મીલા સબમેં ઢુંડા—જીસ.
કેહતી હે અકલ દીલ બીચ હે દીયા,
પર દીલમેંભી મેરે દીખાઇ દીયા—જીસ.
કીસ તોર મીલે પીયા બખતાવર,
પરદા હે દુઇકા યે બીચ કીયા—જીયા.

દાદરા—૧૨૨.

ગજબી તોરે નયનાં ઉમર બાલી—ગજબી.
કોન કેહતા હે કે નાર ભલી હોતી હે,
દેખનેમેં યે ચમેલીકી કલી હોતી હે.

સંખીયાકી સી યે ખાનેમેં ડલી હોતી હે,
ઇસે તુમ છોડદો યે હે નાગન કાલી—ગજબ્બી.

ઠુમરી—૧૨૩.

પીલી રાજા તુમ્હારે સંગ બંગીયા રે—પીલી.
અય શ્યામ ઠેહરો જરા લોટકે મેં આતી હું,
નશેકા માજરા સબ તુમકો મેં સુનાતી હું.
યે ઝુટ કેહતી નહીં હું કસમ મેં ખાતી હું,
જો મુઝપે બીતી હે વોહ સર બસર જતાતીા હું,
કીધરકો થી મેં પડી ઓર કીધરકો અંગીયા રે—પીલી.
ચડી વોહ મસ્તી કે સુધ બુધ ન કુછ બદનકી રહી,
હુઇ બેહોશ મેં અયસી ખબર ન તનકી રહી.
હુઇ મેં આપેસે બાહેર જો અયસે સીનકી રહી,
કભી ન સુનતી કીસીકી થી અપને મનકી રહી.
અંગીયાકી ગીરેહ ખુલ ગઇ નો રંગીયારે—પીલી.
એક દીન વોહ થા દીલો જાંસે મીલા કરતે થે,
મેરા દર છોડકે હરગીજ ન હીલા કરતે થે.
લાખ ભી કેહતી થી તુમ એક ન ગીલા કરતે થે,
ફુલકી તરેહ મુઝે દેખ ખીલા કરતે થે,
કભી આઓ ગની પીયા સોયેં પલંગનારે—પીલી.

કેહરવા—૧૨૪.

નહીં છીનો ગમરીયા હમારી રે,
દેખો બાલી ઉમરીયા હમારી રે
પાબંદ હેં હમ અયસે શબે ઇંતેઝારકે,
બંદે બને હેં જલવયે દીદારે યારકે.

નહીં આયે નજરીયા હમારી રે—
લીલ્લાહ અબ તો આરીઝે જેબા દીખાઓ તુમ,
તરસાઓ ઇસ કદર ન નઝર જલ્દ આઓ તુમ.
સુનો બતીયાં સાંવરીયા હમારી રે—
મરતે હેં હમ ફીરાકમેં તુમકો ખબર નહીં,
ફરીયાદમેં હમારી જરાભી અસર નહીં.
ખુબ લીની ખબરીયા હમારી રે—

દાદરા—૧૨૫.

મોકો જલદી મદીને બુલાલે નબી,
તુમરે દરસકી મોહે હે આસા લગી—તુમરે.
સદકે હોઉં રોઝેપે આકે તુમરે,
અયસી દેખું આવત હે વોહ કોન ઘડી—તુમરે.
સદકા હુસેન ઓર તસદદુક હસનકા,
લેવે મોરી ખબર અબ ઝોહરા બીબી—તુમરે.

ગોરી ઓર કાલેકી છેડછાડ—૧૨૬

ગોરી—

હે તુ કલંદર બલકે મછંદર શકલ તેરોભી કાલી હે,
કાલા કબ્વા બાવા તેરા ,માંભી બંદરવાલી હે.

કાલા—

કાલી કોયલ બુલબુલ કાલી બાગમેં રેહનેવાલી હે,
સુરમા લગાકર દેખ જરા પુતલી આંખકી કાલી હે.

ગોરી—

કાલા કવ્વા કેં કેં કરતા દુન્યા ઉસસે ન્યારી હૈ,
ઉજ્વલી-કુમરી કયસી પ્યારી ખલકતકો વોહ પ્યારી હૈ.

કાલા—

દીન હૈ આફ્ત મેહનતકી ઓર રાહતકી શબ કાલી હૈ,
કાલા સુરમા કાલી પુતલી આંખમેં રેહનેવાલી હૈ.

ગોરી—

કાલા કાલા દેખા ભાલા ગોરા સબમેં આલા હૈ,
કાલી ચીજ જો આગેં આવે ડરતા બુઢ્ઢા બાલા હૈ.

કાલા—

તબતક કદર જહાં મેં કરતા જબતક સર યે કાલા હૈ,
સર જો સુફેદ હો જાયેતો ફીર દુન્યાકી તુ ખાલા હૈ:

ગોરી—

જુઇ ચંમેલી મોતીયા મોગરા ગુલાબ ઓર ગુલલાલા હૈ,
સુંઘકર ઉસકો અદના આલા હોતા સબ મતવાલા હૈ:

કાલા—

ચંપા ચમેલી ગુલાબ ઓર ગુલલાલા સબમેં આલા હૈ,
દીલમેં અપને ગઓર જરા કર ભંવરા સુંઘનેવાલા હૈ.

ગોરી—

તુહે કાલા એક નીરાલા ઓર યહાં કોઇ કાલી હૈ,
મેંભી ગોરી ઓર યહાંપર હરએક સુરતવાલી હૈ:

કાલા—

તેરા અશવા હેગા નીરાલા ઇસસે તુ મતવાલી હે.
ચેહરા મોહરા ગોરા દાંતમેં મીસ્સી કાલી હે.

મઝેદાર બિસ્કીટ—૧૨૭

બિસકીટ ચખકે દેખો હમારે, આધે મીઠે આધે ખારે,
જીનકો ખાકર મોહમેં તુમ્હારે, છુટે લજ્જતકે ફવ્વારે.
મુજકો ફખ્ર હે અપને ખાનપર, હે યે ખાન ફલકકા હમસર.
બિસકીટ મેરે હેં ઇસકે અંદર, ગોયા સુરજ ચાંદ સીતારે.
બિસકીટ ખસ્તા હેં યે જીગરસે, જીનકે ખાનેકો દીલ તરસે.
પયસા ખાનપે મેરે બરસે, ઓર હો મેરે વારે ન્યારે.
મેંને સસતા માલ લગાયા. લેલે અપના ઓર પરાયા.
ઇનમેં ભરભરકે મેં લાયા, કીશમીશ પીસતે ઓર છુહારે.

ચુરન—૧૨૮

ચુરન ક્યા બોલે રંગીલા, મારકુટ કર બનાઉં નીલા પીલા,
મેરા કોઇ ગુરૂ ન ચેલા, મેંતો ચુરન બોલું અકેલા.
તુજકો નહીં હે ચુરન યાદ, સામના ક્યું કરતા હે ઉસ્તાદોંકે સા
પીછે કરદું તેરે દો હાથ, ભેજું તુરંગમેં સીપાહીકે સાથ.
મેરી ગોલી બની હે આલા, જીસમેં સભી મસાલા ડાલા.
ગોલી લેતે જાઓ લાલા, અબતો જાતા હે ચુરનવાલા.
મેરે બતાશે હેં પોલે, બેચું છે પેસેકે તોલે,
ખાનેવાલે લોગ બોલે, પેસા ગાંઠ ગીરોસે ખોલે.

મેરા પાન બના હે આલા, જીસમેં કથ્થા ચુના ડાલા,
મોંહપર ખીલ રહી ગુલલાલા, દેખો તંબોલનકા ચાલા.
તંબોલનકી તાન, નાગર કતરે બેઠે પાન,
કથ્થે ચુનેકા સામાન, બીડા દેદે મેરી જાન.
મેરી ચુરનકી સફાઈ, અંદર લીમુકી ખટાઇ,
ચુરન ખાલો મેરે ભાઇ, ઇસસે આતીહે મરદાઇ.
જો કોઇ મીરચી મેરી ખાવે, ઉસકા લાલ બદન હોજાવે,
ઉસસે લડને કોઇ ન આવે, દુશ્મન દેખકર ઘબરાવે,
પ્યારે ક્યું કરતા હે ગુમાન, દુન્યા દો દીનકી મેહમાન,
એક દીન નીકલ જાયેગી જાન, અપને માલેકકો પેહછાન.

અશઆર—૧૨૯.

ખુદા હરએક જા ઓર હરએક શયમેં બસતા હે,
ઉસીકા નુર જહાં દેખો વહાં બરસતા હે.

જો કુછ કરતી હે બેશક અપનીહી તકદીર કરતી હે,
લીખા કીસમતમેં યું હોવે તો કયા તકદીર કરતી હે,
દો રંગી અપની કીસમતભી સદા તાસીર કરતી હે,
કભી તો કરતી હે ખુશ ઓર કભી દીલગીર કરતી હે.

ગુલે નસરીં ગુલે નરગીસ ગુલેલાલા ગુલે શબ્બુ,
બહાર આતેહી હોતે હેં શીગુફતા બાગમેં હરસુઃ

વલેકીન બુલબુલે શયદા નહીં લેતા હરએકકી બુ,
ગુલાબ આવે નઝર તો અપને ઉસપર છીડકે વોહ આંસુ.

છાનતા હે ખાક કયું તુ ઘર બનાનેકે લીયે,
ફીક્ર રેહનેકી નકર આયા હે જાનેકે લીયે.
ઉસકી બસતી આખેરશ જેરે જમીં હો જાયેગી,
આયા હે દુન્યાકી બસતી જો બસાનેકે લીયે.

અગર યાકુતકો સમજો તો વોહભી એક પથ્થર હે,
બીરાદર ગરચે મુફલીસ હો મગર ફીરભી બીરાદર હે.
ખુદાને ગર બનાયા આજ તુમકો કુછ તવંગર હે,
તો ફીર હાજત રવાઇમેં નહીં તાખીર બેહતર હે.
સખાવતસે ચીરાગે જરકા અફઝું નુર હોતા હે,
શજરકે છાંટનેસે જયું બહોત અંગુર હોતા હે.

મીલે કીસ્મતસે જો ઉસપર કિનાઅત ચાહીયે કરના,
ન અપની હદસે બઢકે કામ હઝરત ચાહીયે કરના.

કભી યકસાં કોઇ યાકુતો પથ્થર હો નહીં સકતા,
હરએક ઇનસાન રૂતબેમેં બરાબર હો નહીં સકતા.

કઝાસે ગર કોઇ ચાહે કે હો ઉસકો શીફા હાસીલ,
તો હે યેહ ફીક બેહુદા દવા હે ઇસકી લા હાસીલ.

યે અશરતો અયેશો કામરાની કબતક,
અશરતભી હુઇ તો નવ-જવાની કબતક.
ગર યેભી સહી બકાયે દૌલત હે મોહાલ,
દૌલત ભી હુઇ તો જીંદગાની કબતક.

જબ દીન બુરે કીસીકે ય દુન્યામેં આતે હેં,
અપને પરાયે દેખકર આંખે ચુરાતે હેં.

કામીલોંકા યે સુખન મુદતસે મુજકો યાદ હે,
જગમેં બે મહબુબ જીના જીંદગી બરબાદ હે.

નહીં મીલતી રહાઇ દીલ ગીરફતારે મોહબ્બતકો.
શીફા હોતી નહીં ઇસાસે બીમારે મોહબ્બતકો.

તરકે દુન્યા ખુબ હે હીરસો હવા અછછી નહીં.
હર કસો નાકસકે આગે ઇલતીજા અછછી નહીં,

જહાં ફનામેં સીકંદર ન જમ ન જામ રહા,
ન તખ્તે તાજે ફરીદું જોરે શામ રહા.
યેહ ફરશી ખાકપે લાખોં કરોડોં આયે,
અગર રહાભી તો બદ યાકે નેકનામ રહા.

નતીજે હેં યે ફેઅલોંકે જો દુખ હમપર ગુજરતે હેં.
ગઝબ હે આદમી ખુદ અપની કરનીસે મુકરતે હેં.

નેકોંકો નેકીકા મઝા મુઝકો ટકકર દેખલે,
ગર તુજકોભી બાવર નહો તો, તુભી કરકર દેખલે.

દસ્તગીરી બે-કસોંકી રખતી હે અજરે અઝીમ,
દેગા જન્નતમેં જગા સખાયોંકો વોહ રબ્બે કરીમ.

દરીયા ઇસ્કકા હે બે-પાયાં ઇસમેં લાખોંને મારા સર,
તો જીસ્ત ગોતે ખાયે હેં પાયા ન કીનારા મગર.
સખ્ત ઉલફતકા હે તુફાન બહરે આલમમેં અય યાર,
જીસકી કીશતીયેં જાંકો ઇસકી હવા લગી એક બાર.
નહીં ઇસ દરીયાસે હોતી કભી હરગીજ ફીર વોહ પાર,
સીવા મલેકીલ મોતકે નાખુદા ઇસકા નહીં જીનહાર.

હુસ્નકી દૌલતકે આગે માલો દૌલત કુછ નહીં,
પૈસેકે આશીક હૈં જો ઉનકો શરાફત કુછ નહીં.

ઇજ્જત બેશક મર્દકી ઔરતકે હે હાથ,
જીસકી ઔરત નેક હે ઉંચી ઉસકી જાત.

ઔરત બદ જીસ મર્દકી હોતીહે અય યાર,
જીંદગીકા વોહ મઝા પાતા નહીં જીનહાર.

પરસું જો સરદાર થે વોહ માંગતે હૈં ભીક આજ,
ઠીકરા હે હાથમેં ઉનકે થા જીનકે સરપે તાજ.

સચ હે કે જબતક હોતા નહીં હુકમે કીર્દગાર,
પત્તાભી ઝાડકા નહીં હીલતા હે જીનહાર.

ખાલીક અગર ન ચાહે તો ફીર બંદા કયા કરે,
બંદેકે હકમેં જો કુછ કરે વોહ ખુદા કરે.

વોહી દુખકા મઝા જાને જીસે આઝાર હોતા હે.
સેહ-હતકી કદ્ર વોહ કરતા હે જો બીમાર હોતા હે.

કોઈ કુછ પાસ રખકે કબ ભલા નાદાર હોતા હે,
જીસે ચારા નહીં મીલતા વોહી નાચાર હોતા હે.

ખુદા જર જીસકો દેતા હે વોહી જરદાર હોતા હે,
જીસે બખશે વોહ સરદારી વોહી સરદાર હોતા હે.
કોઇ મજબુર હોતા હે કોઈ મુખતાર હોતા હે,
ઇસી સુરતસે દુન્યાકા હમેશા કાર હોતા હે.

ખુદા જર દે તો બે જર ઉસમેં કુછ હકદાર હોતા હે,
હમેશા ચારા-ગર મજબુરકા મુખતાર હોતા હે.
ઝુકા સર બે-સરોંસે તુ અગર સરદાર હોતા હે,
ઝુક આતી હે વોહી ડાલી કે જીસમેં બાર હોતા હે.

બાલોંકી સીયાહી આહ હયહાત ગઇ,
કેહતે હેં જીસે જવાની વોહ રાત ગઇ.
પીરીને જબાંકી ફસાહત ખોદી,
લો સુબહો હુઇ રાત ગઇ બાત ગઇ,

અગર કુંદન ઉઠાતા હું તો મીટ્ટી હાથ આતી હે,
કભી રસ્સીકો છુતા હું તો વોહભી કાટ ખાતી હે.

ઇત્ર મીટ્ટીકા લગાના ચાહીયે પોશાકમેં,
ખાકસે રગબત રહે મીલના હે એક દીન ખાકમેં.

મુશફીક લીખું શફીક લીખું યા જાનેમન લીખું,
હયરાન હું મેં આપકા અલકાબ કયા લીખું.

ક્યા કહું જો કુછ ગુજરતા હે મુજપર મલાલ,
યે મેરા એહવાલ હે ઓર જીંદગી હે વબાલ.

જહાં પર ઝુલ્મ હોતા હે સબબ ઉસમેંભી હોતા હે,
જહાં મઝલુમ હોતા હે સબબ ઉસમેંભી હોતા હે.

તમામ શુદ.